CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI!

Director
PAUL LĂZĂRESCU

Redacția și Administrația
Bd. Republicii nr. 34
București, Sector 2,
Tel. 15 03 39

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

ANUL XXII
(Seria a IV-a nr. 45)
MIERCURI
28 martie 1990
COTIDIAN DE SEARĂ
4 pagini — 1 leu

Istoria P.N.Ț. — demnitate, democrație și ideal național

Eroică și patetică, glorioasă și demnă, istoria Partidului Național Țărănesc este parte esențială din destinul istoric al nației române. Avînd drept călăuză constelația „Țara, Neamul, Democrația", Partidul Național Român, Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat de astăzi, pune istoria, cu autenticele-i semnificații și resturi de spirit patriotic și construcție românească, pe drapelul său de luptă. Tocmai din aceste motive ce se regăsesc în întreaga sa activitate de mai bine de un secol, Partidul Național Țărănesc creștin și democrat consideră istoria ca o carte de învățăminte pentru prezent și viitorime, pornind de la faptul că numai și numai onestitatea și sinceritatea, adevărul și numai adevărul în întreaga-i faptă istorică îi pot da argumentele prezentului și ale viitorimii. Rădăcinile naționale, simțirea românească, fapta conexată la sensul și zbaterile vremii și ale oamenilor ei, cît și deschiderea spre lume în temeliile umanității de pe aceste locuri sînt elemente definitorii ale politicii Partidului Național Țărănesc — creștin și democrat, în noul suiș spre democrație, libertate și dreptate al României.

Credința în adevăr, credința în bine, credința în puterea noastră de a ne regăsi ca neam întru bunătate omenească și morală creștină, cu masa îmbelșugată și cugetul curat, de a fi în rînd cu lumea civilizată în egalitate și propășire sînt practici politice și sociale de totdeauna ale Partidului Național Țărănesc — creștin și democrat care astăzi, după cataclismul comunist, capătă în viața țării, a poporului român, sensuri adînci, puterea de a focaliza creația materială și spirituală la care avem dreptul după atîta suferință.

Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat reintră în istoria noii Românii după o perioadă tragică, după un martiriu poate fără precedent în istoria politică postbelică a Europei. Sute de mii de oameni au căzut pentru ideile acestui partid istoric. Ideile sale, aliniate la modernitate, la urgențele și marile trebuințe de azi ale tuturor românilor — de la libertate și democrație, pînă la hrana zilnică, renasc în impresionantul cuvînt revoluționar început la 22 decembrie 1989. Sute de mii, poate milioane de români își pun speranțele în ele, în valorile morale și politice pe care le promovează P.N.Ț.-c.d. pentru mai bine, pentru armonie, pentru Renașterea românească. Nu este pentru prima dată cînd acest partid se află în prim-planul politic și social în momente cruciale pentru țară. 1 Decembrie 1918 este un asemenea moment copleșitor cînd înaintașii acestei formațiuni politice au contribuit decisiv la făurirea României Mari. Dar au fost atîtea altele. Însă nici unul nu are, poate, intensitatea celui de la 22 decembrie 1989. Firește, ideologia P.N.Ț.-c.d., programele sale sociale, politice, economice legate strîns de interesele oamenilor obișnuiți, precum și experiența dobîndită în cei peste 100 de ani de existență își vor spune cuvîntul pentru reușită.

Patriotică și necesară năzuință în care, prin urmare, își va spune cuvîntul și istoria pe care acest partid a scris-o întru glorie, demnitate, democrație.

În pagina a 3-a : ● Adevărul și numai adevărul ● Care este adevărul despre răscoala țăranilor din 1907 ? ● Care a fost rolul lui Iuliu Maniu în făurirea Marii Uniri din 1918 ● Care este adevărul în legătură cu înăbușirea grevelor muncitorești din perioada de guvernare a Partidului Național Țărănesc ? ● A existat o legătură între țărăniști și legionari ? ● Care a fost contribuția P.N.Ț. în cadrul evenimentelor din august 1944 ● Rolul Partidului Național Țărănesc în cadrul mișcărilor de revoltă antimaghiară din nordul Transilvaniei (1944—1945) ● Ion Mihalache — un campion al democrației.

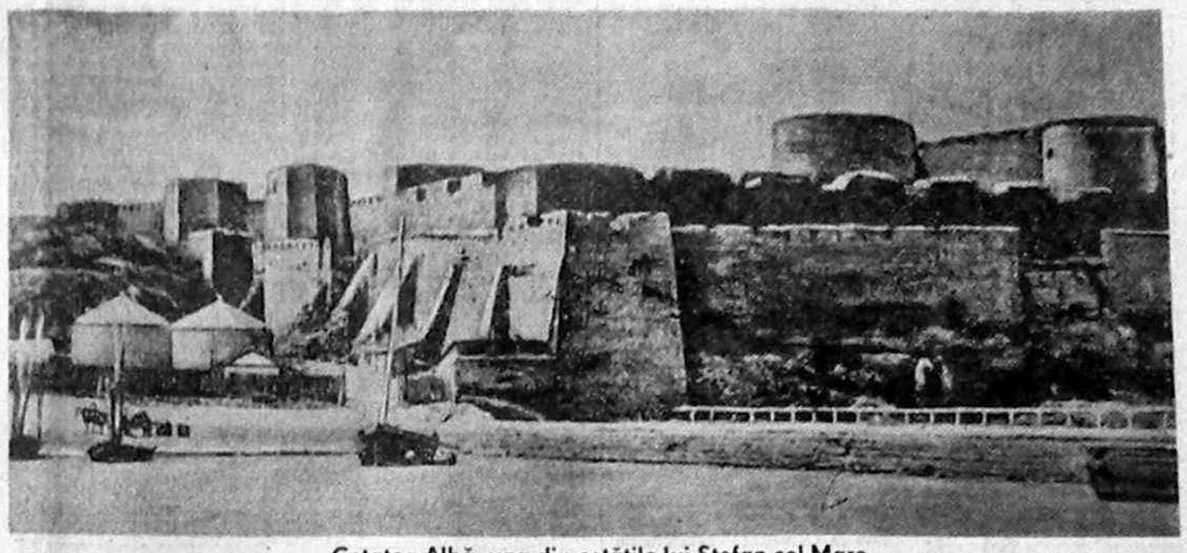

Cetatea Albă, una din cetățile lui Ștefan cel Mare
(Ilustrată din colecția dl. SILVIU DRAGOMIR)

72 de ani de la Unirea Basarabiei cu România

Aseară, în sala „Rapsodiei Române" — momente de mare emoție și de mare patriotism. Un număr mare de personalități din România dintre Prut și Nistru, ca și din Bucovina înstrăinată, și-au rostit mesajul de frățietate și unitate, cu prilejul aniversării a 72 de ani de la Unirea Basarabiei cu România.

A avut deci loc un eveniment istoric. Căci s-a repus cu acest prilej o mare dată în sufletul, memoria și conștiința românească, 27 martie, data cea mai oropsită a istoriei noastre suferindă de 45 de ani. Moment de îmbogățire și de purificare spirituală.

Au luat cuvîntul numeroși frați basarabeni ; intelectuali cu vorbirea modestă, simplă, însă care ne-au dat prin ei înșiși pilda speranței, trebuinței și salvării noastre : nu de politicieni abili, nu de retori ci de oameni ca ei, de patrioți sinceri avem noi nevoie acum !

Un reportaj amplu de la această manifestare vom publica în numărul următor al ziarului.

Chestiunea transilvană

O conduită politică judicioasă și demnă

Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat a dat un exemplu remarcabil în ceea ce privește preocupările sale majore în problema națională, în activitatea sa de mai bine de un secol de slujire a intereselor națiunii române unitare și democrate. Poziția P.N.Ț. — c.d. față de gravele tulburări interetnice din Transilvania concretizează elocvent această politică realistă și constructivă, rod și al experienței istorice a acestui partid.

Luni, 19 martie 1990, ziarul nostru publica un Comunicat în care P.N.Ț. — c.d. făcea o scurtă și pertinentă analiză a stării de lucruri, arătînd : **„Asemenea acțiuni riscă să declanșeze spirala confruntărilor cu consecințe incalculabile pe termen lung"**. Această concluzie, ce atrăgea atenția în modul cel mai clar asupra gravității situației, decurgea dintr-un alt alineat al Comunicatului publicat luni, deci cu mai bine de 24 de ore înainte de ceea ce avea să fie sîngeroasa și regretabila confruntare : **„Rezultă că scopul acestora este să abată atenția poporului nostru, indiferent de etnie, de la imperativul major al luptei pentru instaurarea și consolidarea democrației".**

Marți seara, cînd încă în Mureș nu se încheiase desfășurarea nenorocirii, conducerea P.N.Ț. — c.d. s-a adresat națiunii române printr-un scurt și categoric comunicat în care **se cerea convocarea imediată a C.P.U.N. în ședință permanentă ; prezentarea de către Guvern a unui raport privind situația de la Tîrgu Mureș și măsurile luate ; prezentarea unei explicații de către domnul Ion Iliescu în legătură cu aprecierea sa, cu totul pripită și surprinzătoare prin care a acuzat de vinovăție, unilateral, populația românească ; evacuarea imediată a cetățenilor unguri pătrunși în Transilvania și implicați în tulburări ; alertarea armatei române ; precum și apelul ca toți membrii P.N.Ț. — c.d., întreaga populație a țării, români și maghiari să acționeze cu calm și responsabilitate în vederea aplanării conflictului și creării condițiilor pentru respectarea drepturilor tuturor cetățenilor — fără discriminări și privilegii.**

Ziarul „Dreptatea" de joi, 22 martie 1990, a dat publicității Comunicatul Organizației de tineret a P.N.Ț. — c.d., un document cu valoare de simbol privind starea de spirit a celor care s-au aflat în primele rînduri ale Revoluției. În acest comunicat se menționa : **„Dacă neohortiștii maghiari nu-și vor recăpăta uzul rațiunii, vor instiga și dezinforma în continuare opinia publică mondială, dacă vor fi semănători ai vrajbei, urii și violenței, vrem ca întreaga țară să știe că noi sîntem gata de orice sacrificiu".**

Tot joi, P.N.Ț. — c.d. a depus la Consiliul Provizoriu de Uniune Națională o Interpelare adresată d-lui Ion Iliescu și guvernului provizoriu, în legătură cu evenimentele din Tîrgu Mureș.

Ziarul nostru a publicat vineri 23 martie, de la fața

MIHAI ENESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Atunci vor coborî îngerii pe pămînt

În stilul cel mai pur comunist, „Adevărul" din 27 martie publică un articol semnat de personalitatea sa nr. 1, dl. Darie Novăceanu.

Intitulat „Naivii și țara", dl. D.N. încearcă să arunce cauzele care duc România într-un hău pe fundul căruia se află simbolurile mult îndrăgite de fosene și de dinsul, secera și ciocanul, pe umerii unor partide și asociații, a unor influențe nefaste (desigur, nu din Est). Se vrea autorul a fi un apărător al neocomunismului ? Desigur, din moment ce vinovații domniei sale pentru destabilizare, pentru ajungerea la sapă de lemn nu sînt decît cei care așteaptă să cumpere o țară ajunsă la mezat. Crede D.N. că poate convinge pe cineva că falimentul spre care se îndreaptă economia nu aparține acestor pînă mai ieri reprezentanți de frunte ai p.c.r., deveniți, odată cu Revoluția, vajnici luptători pentru democrație, dreptate, libertate? În fond, cine altcineva decît această conducere jalnică a țării continuă procesul de socializare a agriculturii ? Cine alta decît această conducere, apelînd la numeroase cadre din vechea nomenclatură, dirijează industria pe aceleași căi nefaste de birocratism, incompetență și centralism ?

Au trecut peste 100 de zile de la Revoluție. Cîte din promisiunile făcute de acești domni au prins viață ?

Pentru a atrage muncitorii s-a mers pînă acolo încît în lunile ianuarie, februarie, dar și în această lună indicatorii de plan să fie scăzuți într-atîta încît toate salariile să fie plătite în întregime, ba unele cu sporuri substanțiale. Crede cumva domnul D.N. că o asemenea rezolvare nu duce țara la faliment ?

Piața este din ce în ce mai slab aprovizionată. Țăranii, atîția cît au mai rămas în sate, nu lucrează pentru că au fost mințiți. Industria, fie ea ușoară, de bunuri de larg consum, grea, extractivă etc., are rezultate cu mult inferioare unor perioade comparative cu alți ani. Jocul procentelor, rămas de la vechea dictatură, își va face în curînd apariția. Vom avea astfel coeficienți ridicați, datorită scăderii normelor, deci a productivității, dar produsele vor fi din ce în ce mai puține. Invadarea pieței cu monetă neacoperită de valori materiale va produce în curînd inflația. Primele ei semne se fac deja simțite. Guvernul, renunțînd la indicatorul „producție marfă vîndută și încasată" și trecînd la realizările pe repere nu a făcut decît să încurajeze reapariția raportărilor false pentru a se putea acoperi fondul de salarii.

Domnul D.N. face și o analiză a cauzelor manifestațiilor din Transilvania, dar și din întreaga țară, găsind și în aceste forme ale democrației autentice, ca țapi ispășitori, tot partidele tradiționale. Plecînd de la faptul că P.N.Ț.-c.d., P.S.D., P.N.L. s-au desolidarizat de acțiunile huliganice, vandalice, șovine, iredentiste, ele cu întregul lor potențial uman au luptat și vor lupta pentru ca roadele Revoluției din decembrie să nu fie răpite.

Ce s-a întîmplat în Transilvania este o consecință a faptului că guvernul incapabil al țării n-a ținut seama de unele probleme care apăruseră încă din luna ianuarie. Atunci cînd oamenii au ieșit în străzi — unii cu porniri animalice — dl. Iliescu a făcut o declarație în care acuza pe români. Greșeala gravă a fost scump plătită. Nu de domnia sa ci de sutele de răniți, de oamenii care și-au sfîrșit viața într-o luptă pe care nimeni n-o mai credea a se ivi pe pămîntul românesc după 16—22 decembrie. Dl. Iliescu a refuzat să meargă la Tg. Mureș (așa cum a refuzat să se întîlnească dl.

B. MIHAI

(Continuare în pag. a 4-a)

Nimic nou pe frontul de (v)est

Pentru a stabili adevărul pe care cu toții dorim să-l știm cu privire la cauzele tulburărilor de la Tg. Mureș prima întrebare la care trebuie să răspundem (sau să răspundă alții) este DE CE ? Vom vedea însă că un singur de ce nu este suficient și atunci vom repeta de mai multe ori întrebarea.

De ce au izbucnit cu atîta violență și într-un răstimp atît de scurt tulburările din Ardeal ? Răspunsul este unul singur. Au fost provocate în mod premeditat și întreținute continuu.

De ce au fost provocate și întreținute ? Răspunsul este de asemenea unul singur. Pentru a destabiliza situația internă a țării.

De ce este necesară destabilizarea situației interne din România ? Răspunsul nu poate fi decît tot unul singur. Pentru ca pe plan extern România să nu poată acționa în deplinătatea potențialului ei politic.

De ce, în sfîrșit, este necesar ca România să nu poată acționa la nivelul maxim al posibilităților ei ? Pentru ultima oară răspunsul e din nou unul singur. O altă putere sau grup de puteri, în ACEST moment și în ACEASTĂ parte a Europei au interese care contravin intereselor României.

Abia acum, după ce am răspuns la această ultimă întrebare, putem să ne întrebăm (și să-i întrebăm și pe alții) cine este această putere sau grup de puteri.

Un prim răspuns ar fi Ungaria. Există numeroase precedente în întreaga noastră istorie comună care pledează pentru acest răspuns.

Este el suficient ? Să încercăm să căutăm mai adînc. Pentru aceasta vom întreprinde o scurtă cercetare istorică.

Primul episod. Nu vom coborî în timp decît pînă în anul 1918, cu alte cuvinte pînă la începuturile statelor naționale din centrul Europei. Atunci, în urma înfrîngerii Triplei Alianțe, imperiul austro-ungar s-a destrămat. Au izbucnit revoluții naționale la Praga, Budapesta, Viena, în Serbia și în Transilvania. Ardealul s-a unit la 1 Decembrie cu țara. Care a fost atunci atitudinea Ungariei ? Înfrîntă și izolată politic, Ungaria a trăit experiența revoluției bolșevice condusă de Bela Khun și SPRIJINITĂ de Lenin. Atunci, avînd ASIGURĂRI din partea Rusiei Sovietice că va primi ajutor, Ungaria a atacat Transilvania. A fost înfrîntă. Armata română a ocupat pentru prima dată Budapesta.

Concluzii. 1. Ungaria nu a atacat România decît în momentul în care a avut asigurări din partea Rusiei Sovietice.

2. Moscova avea interese clare în destabilizarea României pentru a putea reocupa Basarabia.

Al doilea episod. Anul 1940. România izolată politic este victimă a pactului Molotov-Ribbentrop. În iunie Basarabia este ocupată de ruși. Germania împreună cu Italia dau MÎNA LIBERĂ Ungariei să revendice Ardealul. În țară, Garda de Fier pronazistă, împreună cu p.c.r. prosovietic, subminează din interior edificiul statului.

ȘERBAN POPA

(Continuare în pag. a 2-a)

O ÎNTREBARE PE ZI

Televiziunea și-a mai luat un angajament. De data aceasta este vorba de un angajament cît se poate de angajant, căci a fost luat în cadrul unui interviu în fața primului ministru.

La mustrarea publică făcută, pentru faptul că nu a fost prezentă la Tg. Mureș, răspunsul a venit prompt și categoric. Ea nu va mai fi absentă de aici înainte nicăieri acolo unde realitatea și actualitatea o cheamă.

Pînă acum are la activ — de fapt aceasta este mai mult pasiv — prea multe absențe nemotivate.

Căci nu numai acum a trebuit să ne mulțumim cu înregistrări ale unor posturi străine, respectiv televiziunea... irlandeză. În zilele fierbinți ale Revoluției o bună parte din imagini, și nu știu dacă nu cele mai interesante, au aparținut tot unor operatori de peste hotare. Luate în împrejurări în care prezența și accesul TV Române erau incomparabil mai firești.

În continuare absențele s-au făcut remarcate în repetate rînduri. Unele motivate prin condiții atmosferice potrivnice (a se citi ceață), alteori prin lipsa sau incetineala mijloacelor de transport, ultima scuză, invocată la Hodac, fiind casetele de 2 minute. De cele mai multe ori absența a rămas însă fără nici o motivare.

Dar lipsurile cele mai simțite și mai supărătoare în activitatea Televiziunii Române — sînt cele decurgînd din neconcordanța dintre titulatura care se declară liberă, ceea ce înseamnă implicit și independentă, și felul diferit în care se afirmă și se manifestă această instituție atunci cînd totuși este prezentă.

De luni de zile presa și opinia publică cer Televiziunii Române eliminarea deturnării și manipulării cetățenilor. Au căzut și capete (de fapt, mîini) ; nu s-a rezolvat și nu se rezolvă nimic. Critici, autocritici, promisiuni etc. Domnilor, dacă nu puteți rezolva problemele singuri de ce nu-i chemați pe alții să vă ajute ? Nu-i păcat ca toate oalele să se spargă în capul dvs. ? Zău așa !

ION FRÎNCU

Toate vechi la „Timpuri noi"!

Vineri seară, 23 martie 1990, primim invitația unor muncitori ai atelierului „Curățătorie" de la „Timpuri Noi" să vizităm locul lor de muncă. Ne prezentăm sîmbătă dimineața, în jurul orelor 9,30.

De la poartă sîntem escortați de dl. Cazacu. În ușa atelierului „Curățătorie" întîlnim pe dl. ing. Kroner Alfred, care ne întoarce din drum spre birourile direcției. După multe telefoane date de la secretariat, în căutarea directorului sau, a inginerului șef, dl. ing. Kroner se hotărăște să ne conducă spre atelierul „Curățătorie". La început sîntem invitați, împreună cu vreo 7 muncitori în biroul d-lui ing. Kroner, care este șeful secției „Turnătorie și curățătorie". Dînsul, împreună cu dl. ing. șef al uzinei ne prezintă starea gravă în care se află atelierul, situația foarte grea în care lucrează muncitorii. Muncitorii se plîng de legile comuniste rămase încă valabile în această uzină, de condițiile de muncă foarte grele, de necesitatea stragerii oamenilor în uzină pentru a lucra și în meseriile considerate grele și foarte grele, de nivelul de retribuire, de starea precară a utilajelor. Dl. Kroner arată că înainte de începerea lucrărilor la acel „minunat centru civic", dictatorul a cerut dezafectarea uzinei.

Această turnătorie este cea mai veche din București și, în momentul de față, productivitatea pe unitatea de suprafață este deosebit de ridicată, ceea ce conduce la mari aglomerări, realizîndu-se totuși piesele de o complexitate deosebit de mare.

S-a promis muncitorilor mărirea suprafeței de lucru, modernizarea atelierului prin montarea unui nou pod rulant (care se află deja în incintă), terminarea construcției în hală a unui grătar pentru evacuarea reziduurilor și a miezurilor de nisip rezultate din procesul de turnare, prin folosirea unei benzi rulante și înmagazinarea acestor miezuri într-un buncăr special amenajat.

Inginerul șef explică în același timp că noxele sînt depășite cu foarte mult peste limitele admise. Retribuțiile sînt nesatisfăcătoare. Condițiile de muncă foarte grele au condus la fluctuații foarte mari în rețeaua forței de muncă.

Nici în trecut, nici astăzi, nu s-au creat condiții pentru atragerea forței de muncă. Toți muncitorii au vîrsta peste 40 de ani, nucleul reprezentîndu-l muncitorii de acum 15—20 de ani. Conducerea se plînge de repartițiile injuste ale forței de muncă în trecut și astăzi pentru aceste meserii grele și foarte grele (există elemente care căutau și caută în legitimația de serviciu numai o scăpare de moment pentru continuarea unor activități necinstite).

S-a pus problema absolvenților liceului industrial al uzinei, care refuzau să presteze activități în aceste secții.

Muncitorii cer să li se asigure sporul de toxicitate și sporul pentru condiții de muncă foarte grele, inginerul șef spunîndu-ne că aceste sporuri erau limitate și din această cauză nu puteau beneficia de ele toți muncitorii.

Situația actuală se mai datorește și faptului că planul de producție a fost foarte mare, programul prelungit de lucru ducînd la suprasolicitarea muncitorilor, implicit la deteriorarea utilajelor și așa uzate fizic și moral. În trecut (ne referim la perioada de acum 10—15 ani) exista o lună pe an pentru repararea utilajelor sau înlocuirea lor. Muncitorii cer ca și acum să se respecte acest lucru. De asemenea, sînt mari probleme datorate unor construcții care se realizează în paralel cu fluxul tehnologic. În secție nu se poate folosi decît o mică suprafață pentru activitățile direct productive. Se pune problema productivității, dar materialele sînt de proastă calitate și asta nu poate duce decît la numeroase rebuturi. Muncitorii cunosc faptul că au dreptul la grevă, dar consideră că „încă" nu a venit momentul.

Noi nu comentăm, faceți-o dumneavoastră. Muncitorii de la Uzina „Timpuri noi" așteaptă... TIMPURI NOI !

PAUL SILAEV

P.S. Domnule ministru Stoica, în „epoca de aur" secția „Turnătorie și Curățătorie" de la „Timpuri Noi" a fost evitată și ocolită la fiecare vizită epocală. Acum cine și ce vă oprește să călcați pe acolo ?

www.arhivedi.ro

Scrisoare deschisă

către Biroul Executiv al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională

Afirmăm, cu satisfacție, că revoluția a înlăturat regimul de dictatură ceaușistă-comunistă. Totuși, unele din reglementările draconice ale fostei dictaturi continuă să fie aplicate cu vigoare. În această categorie se înscrie și contribuția persoanelor fără copii (Legea nr. 1/1977 cu modificările ulterioare), măsură antidemocratică, nedreaptă, inumană, imorală și anacronică, care constituie un abuz atît prin instituirea, cît și prin menținerea ei, a cărei abrogare este imperios necesară din următoarele considerente fundamentale :

— măsura, care a constituit un corelativ, cu caracter coercitiv, la obligația de a avea copii, nu se mai justifică, avînd în vedere recenta reglementare cu privire la întreruperea sarcinii, cu care vine în contradicție ;

— deoarece contribuția afectează salariul nominal, aceasta contravine unuia din principiile fundamentale din Declarația universală a drepturilor omului, care la pct. 2 al art. 23 prevede că : „Toți oamenii, fără nici o discriminare, au dreptul la un salariu egal pentru muncă egală" ;

— contribuția prevăzută de Legea nr. 1/1977, care este de 2 miliarde lei anual, constituie o povară suplimentară pentru persoanele fără copii. Trebuie să se aibă în vedere că, în afară de aceasta, persoanele fără copii mai suportă, în același scop, o contribuție de peste 2 miliarde lei anual, care este cuprinsă în suma totală de peste 30 miliarde lei ce se alocă anual prin bugetul statului pentru acoperirea cheltuielilor cu învățămîntul gratuit, plata burselor și a alocației pentru copii. Fondurile bugetare în acest scop se constituie pe seama veniturilor individuale ale tuturor salariaților, respectiv atît a persoanelor cu copii, cît și a celor fără copii, cu deosebirea, însă, că în cazul persoanelor cu copii aceasta are caracter reversibil, respectiv se compensează prin finanțarea de la buget a învățămîntului, burselor și alocației pentru copii, în timp ce pentru persoanele fără copii această formă de contribuție rămîne fără nici un fel de compensație. Deci, este cît se poate de evident că taxa prevăzută de Legea nr. 1/1977 reprezintă o a doua formă de grevare a salariilor persoanelor fără copii, ceea ce constituie un abuz, o nedreptate.

În concluzie, pentru aceste considerente, solicităm nu o favoare, un avantaj, ci înlăturarea unei nedreptăți, respectiv desființarea celei de a doua forme a contribuției persoanelor fără copii prevăzută de Legea nr. 1/1977.

Întrucît numeroasele scrisori cu acest obiect nu au avut scou la Consiliul Frontului Salvării Naționale, sperăm să găsim înțelegere și receptivitate la Consiliul Provizoriu de Uniune Națională.

Semnează un număr de 158 economiști din Ministerul Finanțelor, Banca Națională a României și Direcția Generală a Vămilor.

SĂ SALVĂM SATUL

Odată cu evoluția procesului de industrializare, țăranii au început să se îndepărteze treptat de sat deoarece agricultura nu mai putea ține pasul cu industria în a asigura un nivel de trai decent. Diferențele între sat și oraș au început să crească enorm — în ciuda afirmațiilor contrare făcute de dictator — mai ales în zonele în care sătenii nu-și puteau asigura venitul principal din munca în industrie căci, ca o ironie, aceasta devenise sursa principală de venit a multor țărani, transformați în navetiști. Cei mai favorizați erau, firește, locuitorii comunelor aflate în imediata apropiere a unor orașe, în care acestia își puteau găsi angajamente în industrie sau servicii ; acești săteni se aflau într-o situație privilegiată : de regulă, cel puțin unul din membrii adulți ai familiilor avea locul de muncă în oraș, în timpul liber lucrînd pămîntul alături de restul familiei, asigurîndu-și astfel o parte din necesarul de produse alimentare din producția lotului individual și a gospodăriei încropite în jurul casei. Aparenta prosperitate a unor sate se datora acestei duble activități și nu mult lăudatelor C.A.P.-uri cărora, pentru a li se ascunde falimentul, li se umflau producțiile de zeci de ori.

Uriașa deplasare de forță de muncă de la sat la oraș a dus la distrugerea treptată a structurilor tradiționale ale satului; distrugerea satelor nu a început odată cu sistematizarea localităților rurale ci mai demult, odată cu pierderea necontrolată a forței de muncă din agricultură. Cum ar fi putut săteanul să lucreze în agricultură cînd în industrie cîștiga de zece ori mai mult ? Singura populație care a rămas ceva mai stabilă a fost cea din zonele necooperativizate, dovadă că proprietatea asupra pămîntului asigura nu numai legătura sufletească a țăranului cu glia, motivația psihologică care-l ținea la sat, dar și mijloacele de existență necesare unui trai îmbelșugat. Multe sate din zonele necooperativizate fac dovada unei prosperități evidente ; există sate întregi care au locuințe cu unul sau două etaje, și nici credem că se observă cel mai bine roadele proprietății private asupra pămîntului.

Nu știm dacă toți cei care au plecat la oraș ar fi rămas la țară în condițiile existenței proprietății private asupra pămîntului, dar oricum ar fi plecat mult mai puțini. Procesul de depopulare a satelor în favoarea orașelor este unul obiectiv, întîlnit în toate țările lumii, dar mai ales în cele aflate în primele etape ale dezvoltării : la noi acest proces a îmbrăcat însă un caracter brutal și necontrolat. În unele țări, cum ar fi Belgia, întîlnim și un proces invers, în sensul că datorită creșterii numărului orașelor satelit, a dezvoltării acestora adînc în teritoriu, multe orașe au ajuns să se apropie treptat de natură, integrîndu-și-o, devenind sate ceva mai mari și mai luxoase ; satele, în schimb, datorită existenței unei agriculturi foarte moderne, care a eliberat munca de majoritatea servituților neplăcute existente încă la noi, s-au apropiat, ca nivel de viață și aspect general, de orașele cărora au început astfel să le facă concurență în atragerea forței de muncă.

Dacă vechea conducere ar fi căutat să dezvolte în același timp și industria și agricultura, asigurînd un echilibru între veniturile realizate în cele două ramuri, nu s-ar fi ajuns la situația disperată în care se aduceau militari, copii, studenți la mai toate munciile agricole ! Salvarea agriculturii a constituit-o tocmai mica gospodărie individuală, lucru care poate fi constatat chiar și din statisticile trucate ale fostei dictaturi : în timp ce C.A.P.-urile obțineau producții derizorii la carne, lapte, fructe, legume, lînă etc., producătorii individuali, pe suprafețe de teren mult mai mici, asigurau nu numai necesarul la contractări ci și nevoile proprii. Oricine poate constata diferența de calitate dintre produsele unei grădini individuale și cele ale C.A.P.-ului.

Singurul mod în care putem să salvăm satul, și totodată agricultura de la falimentul spre care se îndreaptă acum, este să oferim, nu să impunem (într-o democrație nu avem voie să facem acest lucru) țăranilor motivația necesară pentru a rămîne și pe mai departe la sate, și anume să le dăm **pămîntul în proprietate veșnică.** Ar trebui să aplicăm și în agricultură principiul care de mulți ani de zile dă roade în țările occidentale : în momentul în care o ramură industrială aflată în proprietatea statului nu dă rezultate, ea este imediat privatizată, cu rezultatul unei creșteri aproape imediate a eficienței sale.

Problema este în ce măsură țăranii doresc să mai rămînă în satele lor în situația actuală. În condițiile în care pensiile oferite de C.A.P.-uri, după una din cele mai istovitoare munci, sînt în continuare derizorii, se va înregistra același fenomen de migrare de la sat la oraș. Trebuie să recunoaștem că mentalitățile nu s-au schimbat peste noapte, omul dorește în continuare mai mult confort, o viață mai bună din toate punctele de vedere, pe care satele actuale sînt departe de a o putea oferi. O dovadă foarte concludentă a constituit-o o emisiune prezentată la televiziune cu mai mult timp în urmă ; era analizată acolo problema lipsei locurilor de muncă din orașul Focșani. Nici o tînără din cele prezentate nu vroia să se întoarcă în mediul rural, de unde proveneau toate, cu toate încercările care s-au făcut în ultimul timp (nu departe, calitativ, de cele care se făceau pe vremea lui ceaușescu) de a convinge oamenii să se întoarcă la țară în condițiile ACTUALE ! Toate acele tinere purtau amprenta vieții petrecute în oraș, erau bine îmbrăcate și ar fi acceptat orice fel de muncă, numai să fi putut rămîne în acest mod în Focșani. Cum putem să le cerem acestor tineri să rămînă în locurile în care s-au născut fără să le oferim nimic în plus față de ceea ce le-a oferit ceaușescu ? Ei doresc nu numai un salariu omenesc, pe care C.A.P.-urile, cu randamentul jalnic, binecunoscut de toată lumea, nu-l vor putea oferi niciodată, dar și o viață culturală cît de cît decentă. Toate satele au nevoie de dotări corespunzătoare ; trebuie făcută o analiză pertinentă, la fata locului, cu tot simțul răspunderii, trebuie întreprinse anchete de către sociologi pentru a se putea stabili la nivelul fiecărui sat în parte necesarul de dotări. S-a pus, în sfîrșit, capăt aberantei politici de sistematizare brutală a satelor ; acestea trebuie lăsate să se dezvolte încetul cu încetul, așa cum s-a întîmplat de sute de ani încoace. Satele au nevoie de înnoire, dar aceasta trebuie lăsată să se constituie ca un proces firesc, la care participă fiecare țăran prin însuși faptul că își construiește, de pildă, o casă mai atrăgătoare decît a vecinului. Nu trebuie să uităm însă că multe sate au nevoie de o casă de cultură, de un mic spital etc., pentru că la ora actuală singura dotare a multor sate este un magazin universal, unde se găsesc lucruri de foarte proastă calitate (dovada disprețului cu care a fost privit pînă acum țăranul) și care împarte clădirea în care se află amplasat împreună cu un bîrt — principalul loc de întîlnire al sătenilor, care le oferă acestora și singura distracție posibilă. Și ne mai mirăm de ce în unele sate există un grad atît de ridicat de alcoolism !

Dînd pămînt țăranilor, lăsîndu-i să ajungă la un nivel de trai satisfăcător, satele vor căpăta treptat aspectul rezultat dintr-o nouă calitate a vieții. Trebuie să se înțeleagă bine că noi nu vrem să obligăm pe nimeni să se întoarcă înapoi la țară, dar agricultura poate oferi la ora actuală necesarul de locuri de muncă pentru a împiedica răspîndirea șomajului în proporții îngrijorătoare ; numai că tinerii nu vor alege cu siguranță această activitate dacă ea nu va oferi mai mult decît pînă acum și este clar că nu C.A.P.-urile, ci proprietatea asupra pămîntului face posibil randamentul de care agricultura are atît de mult nevoie. Dar domnul Iliescu a afirmat într-o sedință a C.P.U.N. că singura soluție pe care o întrevede pentru viitor sînt tot C.A.P.-urile...

Pentru ca tinerii să se reîntoarcă la sate trebuie să transformăm munca în agricultură, din ceva penibil și lipsit de randament, într-o activitate eficientă, iar asta nu se poate realiza decît urmînd exemplul fermelor occidentale din țări ca Olanda, Belgia, Danemarca, unde pe suprafețe de teren mult mai mici și pe terenuri mai proaste decît ale noastre, se obțin producții incredibil de mari. Munca în agricultură nu se poate îmbunătăți decît prin investiții enorme făcute în domeniul mecanizării și dînd cîmp liber inițiativei personale. Olanda are o suprafață de șapte ori mai mică decît România, avînd un sfert din teritoriu, acele poldere, smulse apelor mării, dar datorită unei foarte bune organizări a muncii și existenței unei agriculturi moderne și intensive, produsele agricole olandeze sînt printre cele mai cunoscute și apreciate din întreaga lume. În schimb, conform unui exemplu oferit de revista „National Geographic", în Birmania, după venirea la putere a unui guvern de stînga și instaurarea așa zisei „căi birmane spre socialism", prin care pămînturile au fost trecute în proprietatea statului, producția de orez a scăzut de aproape zece ori ! Vorba francezului, acolo unde nu există interes, nu există nici acțiune !

SORIN ȘTEFAN

Ce se întîmplă cu băieții arestați abuziv

Ștefan Dumitrescu, în vîrstă de 22 ani, a fost arestat la data de 18 II 1990 o dată cu grupul celor surprinși în sediul guvernului. Familia nu a fost anunțată de reținerea sa. După o săptămînă, s-a prezentat la poliție ca să obțină vreo știre. Colonelul Zdrenghea i-a liniștit pe părinți, spunîndu-le că „Nu e nimic, stați liniștiți, sînt alte motive pentru care băieții aceștia sînt reținuți" (!?) și le-a promis că băiatul lor va fi eliberat în foarte scurt timp.

Vineri 16 martie a avut loc manifestația din fața Poliției Capitalei în care prietenii, colegii și rudele misteriosilor arestați au solicitat lămuriri. Familiei lui Ștefan Dumitrescu nu i s-a răspuns la întrebarea de ce se află el acolo, ci numai că băiatul lor „Nu e nici dintre cei răi, dar nici dintre cei buni !" Deci se află în arest și „buni", reflectează dl. Petre Dumitrescu, întrebîndu-se totodată ce caută și cei „buni" în arestul poliției. Luni 19 III au avut loc totuși acces la vorbitor, unde Ștefan Dumitrescu le-a spus că nu a fost bătut decît în seara arestării și că la confruntările cu martorii oculari, nici unul dintre aceștia nu l-a recunoscut ca făcînd parte din „huligani".

Petre Dumitrescu ne spune că mai sînt foarte mulți părinți care ar putea să acuze poliția de arestarea și deținerea încă în arest și anchetă a copiilor lor cu totul nevinovați ; dar niciunul n-ar reclama faptul deoarece le este frică. Sînt acolo și mulți minori care trebuiau de mult ori eliberați ori condamnați. Pînă cînd acest abuz și incertitudine de care Poliția nu catadicsește să dea socoteală ?

B.M.M.

FII CALM !

Fii calm ! Expresia ce mă caracterizează și este cunoscută de toți cei care mă cunosc sub numele Ștefan Apostol.

Nu am fost membru al nici unui partid, am lucrat în industrie în diferite funcții, nu prea mari (fiindcă știm cu toții că trebuia avizul pmr-pcr pentru funcțiile mari și cine nu era membru nu-l putea obține). În prezent sînt pensionar, după patruzeci și doi de ani de activitate, începută în 1947. Deci mi-am început activitatea odată cu epoca comunistă și am terminat-o tot odată cu ea.

Puteam fi cu ușurință membru pmr-pcr, deoarece am fost invitat în permanență să intru în rîndurile sale. Dar pentru că tatăl meu, țăran, suferise din partea legionarilor, și cum unii dintre acești legionari deveniseră cei mai înfocați comuniști, conducînd pcr-ul cu aceeași „măiestrie" cu care conduseseră gărzile de fier, n-am suportat ideea de a fi alături de ei. Fapt care m-a determinat să rămîn un simplu spectator și de-a lungul vieții am avut ce vedea : atrocități după atrocități.

Nu am putut sta însă total inactiv și m-am manifestat în scris către c.c. al p.c.r. Atîta timp cît am scris aceste „manifeste" la mașina de scris n-am putut fi depistat la securitate. Dar s-a întîmplat că tatăl meu să moară după ce l s-a luat totul prin colectivizare, fapt ce m-a determinat să scriu de mînă o amenințare către c.c. al p.m.r. Deși nu am dat nici o adresă, am fost depistat de securitate în 1966, am fost arestat și anchetat cu rigorile cunoscute de mulți alții.

Rețin că în perioada aceea la securitate se primise sarcina să se poarte mai „indulgent", dar să fim „lămuriți" că această „indulgență" era din partea noului secretar general al c.c. al p.c.r., ceaușescu, căruia trebuia să-i fim foarte recunoscători. Rezultatul domniei acestuia, sau mai bine zis bunătatea sufletească a acestuia s-a văzut.

De aceea, atunci cînd F.S.N.-ul a dat o serie de decrete de binefacere mi-am adus aminte de începuturile domniei comuniste. Ușurința cu care a dat și apoi a anulat o serie de decrete mi-a dovedit că după alegeri, dacă F.S.N.-ul va cîștiga, singura cale pe care va merge va fi cea ceaușistă.

Încotro, domnule Stăncescu ?

Nu intenționez să contest sau să atac bunele intenții ale d-lui Nicu Stăncescu care, sînt convinsă că nu este informat de proasta organizare moștenită și ea din vechiul regim, ca atîtea altele. Aș dori să relatez doar un singur episod dramatic al luptei, fără arme, a acelora care sfîrșesc prin a fi fericiții posesori ai unuia dintre cele 60 de bonuri care se împart zilnic cu liste pentru a putea intra în atît de mult visata audiență sau ai unui nr. de înregistrare pentru memoriile depuse.

Cîmpul de bătălie se află în spatele clădirii care dă spre minunata alee a fostului centru civic, la răscruce de vînturi, într-un loc umbros, foarte plăcut de altfel pentru audiențele unei zile de vară caniculare, în ipoteza că această comisie va mai funcționa pînă la vară, dar în situația actuală, foarte prielnică contactării unor bronșite, otite etc.

Dar asta nu e tot. Omul care vine cu atîta speranță în suflet să fie ascultat, ar putea răbda cu stoicism (așa cum a putut răbda și altele) aceste dezavantaje geografice, dacă ar fi tratat cu mai multă considerație. S-a întîmplat să mă aflu acolo între orele 11,30 și 15,30, interval în care nu s-a întîmplat nimic, dar totul a culminat cu un hei-rup general în momentul deschiderii ușilor și cu țipetele celor striviți și mototoliți ca într-o incomodă cutie de conserve, care nu mai țineau seama de cele mai elementare coduri etice.

De fapt, de unde atîta înghesuială ? Păi foarte simplu : Domnul de la registratură, dorit în cele patru ore de așteptare ca un Deus ex machina, ca un miracol ceresc, un domn înalt, îmbrăcat în negru și cu înfățișarea atît de tipică a temutelor cadre, de știm noi unde, pur și simplu nu a binevoit a-și face apariția, în ciuda protestelor. Mulțimea, înarmată de data aceasta cu memorii, bătea în geam iritată de atîta așteptare și mai ales de nepăsarea înaltilor funcționari, care își făceau apariția și priveau din cînd în cînd, impasibili, tabloul viu al protestatarilor neaveniți. Nimic nu l-a clintit ! Probabil ar fi fost la fel de impresionați și la vederea unui crocodil contestatar înlăcrimat, victimă și el a nu știu cărei dictaturi. Oare în acest spirit sînt rezolvate și necazurile nemărturisite timp de 45 de ani ale victimelor dictaturii ?

Mai era acolo și un domn plutonier de la actuala poliție, singurul care a purtat un dialog cu mulțimea adunată, și care, la un moment dat, a amenințat-o că, dacă nu se va cuminți, cunoaște el o sută de metode să o liniștească. M-am întrebat de unde cunoaște oare o asemenea mare varietate de metode coercitive și dacă și cei de dincolo de uși, speranța tuturor, cunosc la rîndul lor tot atîtea formule, sau poate chiar mai multe, de a ne face să abandonăm orice speranță. Oare cererile se rezolvă de mîntuială ?

Așteptăm vești mai îmbucurătoare de la această minunată Comisie Națională de sesizări, pentru victimele dictaturii și rezolvarea mai operativă a memoriilor. **(NATALIA PETROV)**

Un miner caută de lucru

Dl. Urzeală Mihai, fost miner în Valea Jiului pînă la 1 martie 1990, la mina Dilja, sectorul V, a fost nevoit să-și părăsească locul de muncă în urma presiunilor fizice și psihice suportate ca urmare a refuzului de a pleca pe 19.II. 1990 la demonstrația pro-Front din Capitală. Agresiunile suportate în urma refuzului l-au făcut să se adreseze medicului întreprinderii care, după ce dl. Urzeală și-a făcut o radiografie la piciorul lovit, nu i-a dat nici un tratament și nici concediu pentru cele două zile cît a lipsit. Atacat permanent și marginalizat, dl. Urzeală a părăsit locul de muncă și s-a dus la Vălenii de Munte, la socrii săi unde se afla soția și cei doi copii ai săi. (Str. Gardului, nr. 155).

De la 1 martie, dl. Urzeală face demersuri pentru a-și găsi un loc de muncă. La Vălenii este o singură întreprindere, iar Ploieștiul îl refuză pe motiv că nu are buletin de Ploiești. După cîte știm, a fost abrogat articolul de lege care condiționa găsirea unui loc de muncă de buletinul solicitantului. Dacă dl. Ion Teodorescu de la Forțele de muncă din Ploiești nu cunoaște acest lucru, îi aducem noi la cunoștință. Dl. Urzeală se întreabă dacă este vreo legătură între faptul că e membru al P.N.Ț.-c.d. și faptul că nu-și găsește un loc de muncă. Și noi ne-n-trebăm !

M. DORA

Pulsul opiniei publice

Persoanele chestionate nu făceau parte din nucleul participanților la mitingul din 25 martie. Nu erau deci dintre acela care știau precis pentru ce veniseră, pe cine ascultau sau dintre cei care scandau lozinci. Am căutat dinadins oameni „de pe margine", fesenisti și nefesenisti, circotași sau susținători pasivi ai acelui miting anticomunist.

Una dintre primele uimiri ne-a fost aceea de a constata că în mintea fesenistilor continuă să hălăduiască aceleași argumente instinctuale, necritice și minimalizatoare ori aceeași lipsă totală de argumente — cu toate că „adversarii" lor au demonstrat deja demult că nu sînt nici moșieri, nici exploatatori, nici mituitori sau hoți de voturi. Aceleași prejudecăți și indistinctii elementare de acum o lunădouă zac în mintea lor.

Sînt cititori consecvenți ai „Adevărului", „Dimineții" și „Libertății", doar unii mai diplomați declară că se ating și de „România liberă", iar cîtiva din categoria fesenistilor „luminați" ajung să se oprească asupra „Tineretului liber". Cîtiva „citesc orice", iar alții nu citesc absolut nimic.

Iliescu și Roman sînt admirați fără nici o rezervă și le sînt presupuse, tot fără argument, toate calitățile. Pe cînd unuia precum Coposu îi sînt declarate nule toate calitățile, tot fără argument.

În cadrul chestionarului nostru, într-un singur punct se întîlnesc, cad de acord, au aceeași opinie și fesenistii și toți ceilalți : modul de actionare a guvernului în problema disensiunilor maghiaro-române din Ardeal. Aici, chiar și susținătorii lui Iliescu și Roman s-au declarat dezamăgiți, au recunoscut și au acuzat incompetența guvernului.

Iar unul din aspectele caracteristice deosebirii dintre fesenisti și antifesenisti este acela al modalității de exprimare a opiniei lor. Vorbirea celor din prima categorie este, aproape fără excepție, violentă, pe cînd vorbirea celorlalți este fie clară, înceată, fie inhibată, reținută, dar întotdeauna așezată, pasnică.

Mulți dintre antifesenisti se declară doar anticomunisti, se rețin de la a da răspunsuri foarte directe și clare și chiar arată că le este frică să se exprime sincer. Mulți dintre simpatizanții partidelor istorice își declară această simpatie abia după ce reporterul a închis aparatul de înregistrat. Doi cetățeni, care la întrebarea „Cu cine ar vota dacă ar fi alegerile mîine ?" afirmaseră că ar vota cu PSD-ul, s-au grăbit rușinați să precizeze, după ce le-am spus că sîntem de la „Dreptatea", că de fapt ei sînt țărăniști convinși.

Rămîne deci de reflectat asupra motivelor și asupra acestei situații mentale, care pe de o parte înseamnă libertate a opiniei oficiale și a susținerii guvernului comunist, și, pe de altă parte, frică și teroare pentru spiritul anticomunist, doritor de schimbări radicale.

Printre cei 30 anchetați, șapte s-au declarat indecisi, fără opțiune politică, patru declarînd chiar că în acest moment n-ar vota cu nici un partid, cu nimeni.

Indecizitile merg de la extreme ca : „La muncă, toată lumea la muncă, nu la manifestații de genul ăsta. Nici un fel de demonstrații !", pînă la jumătăți de opțiune și de decizie în genul : „Oricum nu cu comunistii as vota, nu cu FSN-ul".

Afară de fesenisti dinadins căutati, majoritatea preferă ca persoană pe Radu Cîmpeanu, iar ca partid PNT-cd-ul. Un liberal declarat preferă totusi zisul „Dreptatea", iar un altul mărturisește că va sustine pe țărănisti, deși e înscris în PNL, și aceasta pentru că țărănistii „prea sînt hăituiti. Întotdeauna eu am fost pentru ce-l care-l asuprit și umil".

A propos de personalitati, fesenistii nu ar admite pe altcineva afară de Iliescu drept conducător (Minerii au dreptate. Iliescu să fie președinte), doi l-ar vota pe Cîmpeanu, iar unul îl vrea pe Cristian Topescu drept președinte. Doi se declară cu Frontul dar în finalul discuției ajung să opteze: „Noi nu alegem pe comunisti. Astia l-au periat prea mult pe ceaușescu. Nu merită să votezi cu nomenclatura".

Cuvîntarea lui Ion Rațiu a făcut în general o impresie bună. Șase fesenisti au rămas neimpresionati și receptivi la calomniile compromițătoare pentru viitorul candidat electoral ; un observator care urmărește cu sincer interes mișcarea și informația politică l-a găsit și puncte critice, iar marea masă a celor chestionati (reamintim, nu este vorba de nici unul din cei aflati în centrul pietei și care au scandat de mai multe ori numele lui Rațiu) declară că oameni ca el ar trebui să ne guverneze, că tot ceea ce el a spus e în acord cu voința majoritară.

A propos de ziare, „România liberă" se află pe primul loc în topul preferintelor, urmîndu-i „Dreptatea", ziarele studentești, revista „22", „Expresul". La „Adevărul" și „Libertatea" sînt, ni se spune, „oameni care trebuie să mai lucreze la conștiința lor. Nu concordă cu adevărul, ziarele astea au o tendință de înselare, deși folosesc cuvinte frumoase".

Slăbiciunea electorală a partidelor istorice, modestia prezentării lor în mod reprezentativ, revelator și convingător pentru opinia publică, este unanim constatată și criticată. Constientizarea acestui aspect se face la diverse trepte și nuanțe, dar dezinformarea, prejudecata și mai ales indecizia politică și electorală a multora din cei întîlniți pe stradă ne dovedesc cu prisos acest fapt.

B. MARIAN

Nimic nou pe frontul de (v)est

(Urmare din pag. 1)

Rusia este INTERESATĂ în slăbirea definitivă a României și totodată în calmarea Germaniei.

Concluzii. 1. Din nou Ungaria nu a atacat România decît cu SPRIJINUL unor puteri străine, de data aceasta Germania și Italia.

2. Moscova avea DIN NOU interese în slăbirea României pentru a consolida ocupărea Basarabiei.

Episodul al treilea. Sîntem în 1990. Revoluția română a izbucnit într-un context mondial în plină efervescență politică, după o revoluție la scară europeană, comparabilă ca eveniment cu primele două războaie mondiale. Rusia, în declin vizibil, încearcă să păstreze, cu acordul tacit al Statelor Unite, ce se mai poate păstra, într-un eventual stat federativ din care Basarabia evident nu trebuie să lipsească.

În România fosta conducere comunistă (de fapt, naționalist comunistă, adică fascistă) a fost înlocuită cu o fracțiune comunistă, de orientare prosovietică. În țară există în momentul de față o organizație ilegală extremistă formată din comunisti securisti.

Concluzii. 1. . . . . .

Pentru primele două episoade dovezile filtrate de zeci de ani de istorie sînt îndubitabile. Pentru al treilea episod care (deloc surprinzător) seamănă cu primele două, vom avea, sper, nu peste mult timp dovezile necesare. Pînă atunci să medităm asupra următoarelor întrebări :

1. De ce Revoluția română s-a declanșat la Timișoara ca urmare a unui act de nesupunere „spectaculos" al unui pastor maghiar ? Este îndubitabil faptul că afacerea putea fi rezolvată discret înainte să ia amploare.

2. Există indicii că la Iași urma să izbucnească revoluția. În 14 decembrie. De ce nu a izbucnit atunci și acolo ?

3. De ce François Mitterrand a făcut acea remarcă ce poate fi numită „cel puțin imprudentă", referindu-se la pierderile Ungariei după primul război mondial ? Mi-aș permite o mică paranteză privind declarațiile „involuntare, imprudente, scăpările, micile inadvertente" din declarațiile oamenilor politici.

4. De ce guvernul român nu a cerut oficial explicații din partea guvernului francez ? Era în drept să o facă ?

5. De ce guvernul nu a examinat din timp starea de încordare din Ardeal ? De ce s-a pretat la declarații susceptibile de a fi interpretate ? De ce a PERMIS comitetea de acte ostile pe teritoriul României ?

6. De ce, întrebăm acum mai ales după ce am văzut caseta televiziunii irlandeze guvernul a permis în Tg. Mureș dezlănțuirea ostilităților ? Telespectatorii au revăzut același scenariu pregătitor din zilele de 28 ianuarie și 18 februarie, cînd ordinea, în mod DELIBERAT nu a fost asigurată. Atunci paza sediului guvernului era asigurată de un cordon subțire de soldați care s-au retras cînd au început tulburările. Pe 21 martie, la Tg. Mureș, s-a întîmplat același lucru.

7. De ce timp de două luni mijloacele de informare controlate de guvern, televiziunea și radioul nu au spus nimic despre ceea ce se întîmplă în Ardeal ? Ca de obicei TVR NU a fost prezentă atunci cînd TREBUIA să fie prezentă.

O conduită politică judicioasă și demnă

(Urmare din pag. 1)

locului, un amplu reportaj de aproape o pagină de ziar, cu titlul „Ardealul — pămînt românesc", iar sîmbătă, 24 martie a dat publicității, Interpelarea P.N.Ț. — c.d. din care aflăm alte aspecte din istoria acestei conduite politice judicioase și demne : și miercuri, P.N.Ț. — c.d. a cerut din nou, în mod oficial, convocarea imediată a C.P.U.N., acestei cereri rallindu-i-se un număr mare de partide, joi, 22 martie.

Totul a fost fără rezultat, dl. Ion Iliescu și Guvernul încăpățînîndu-se a rămîne într-o postură profund dăunătoare intereselor națiunii române și statului român, neretrăgîndu-și acuzația de vinovăție adusă exclusiv elementelor românești decît parțial, fapt ce a alimentat situația conflictuală explozivă din Tg. Mureș. Cităm din Interpelare : **„Pe ce s-a bazat dl. Iliescu atunci cînd a făcut o asemenea apreciere ? Întrebăm pe dl. Iliescu ce l-a determinat să facă o asemenea declarație dăunătoare României, pe care în zilele următoare a fost nevoie s-o contrazică, confirmînd astfel poziția adoptată prin comunicatul Partidului Național Țărănesc — creștin și democrat din 20 martie a.c. Pentru ce nu s-a spus poporului adevărul de la început, conform normelor democratice, și s-au continuat vechile practici comuniste de camuflare a realității ?**

Abia duminică seara, 25 martie, dl. Iliescu a început să ajungă la concluziile P.N.Ț. — c.d. Și nici de această dată pe de-a-ntregul din nefericire...

Formele de mandatariat în discuția I.A.P.-urilor din Capitală

Marți, 27 martie, a avut loc la restaurantul „Ovidiu" întîlnirea reprezentanților IAP-urilor din capitală în scopul discutării proiectului de măsuri (instrucțiuni) emis de Ministerul Comerțului Interior privind trecerea la o formă de mandatariat a unităților din alimentația publică și hotelurilor.

Avînd în vedere că cei care lucrează efectiv în domeniu nu au fost consultați și că s-au constatat o serie de inadvertențe, Sindicatul Liber al Lucrătorilor din aceste unități adresează guvernului și MCI o notă de protest cerînd ca o eventuală lege în sensul menționat mai sus să nu fie promulgată fără a ține seama de amendamentele formulate de „cei din prima linie" și totodată **cheamă reprezentanții tuturor sindicatelor pe ramură din țară** la întrunirea care va avea loc vineri, 30 martie a.c., ora 10, la același restaurant „Ovidiu", în scopul punerii de acord asupra propunerilor pe care specialiștii le vor pune la dispoziția ministerului de resort, în scopul măririi eficienței și calității în acest domeniu.

Delegații au semnat în unanimitate nota de protest.

Amănunte despre desfășurarea lucrărilor, în ziarul nostru de mîine.

SIMION DUMITRACHE

Acțiune de protest

Marți 27 martie, ora 21 — Piața Victoriei.

Cîteva sute de soldați, care trebuiau, conform legilor date, să fie liberați în 26 martie, demonstrează în fața sediului guvernului împotriva hotărîrii de a li se prelungi stagiul militar cu 60 de zile. Soldații provin din unitățile militare 01735A Ploiești Vest, 02602 Canal Budești 02372 București - Casa Științei, 02644 Cernavodă, 01500 Chitila, 01295 Kogălniceanu. Precizăm că aceste unități nu sînt unități de luptă, ci unități care prestează munci în construcții.

Transcriem cîteva dintre pancartele purtate de soldați : „M.Ap.N., dreptul nostru unde e ?", Nu plecăm, nu plecăm, pînă nu ne liberăm !", „Decretul pe care l-ați dat, vrem să fie respectat. Ciclul ianuarie 1989", „Noi, militarii CPR-isti, nu mai vrem să fim mințiți", „Nu vă bateți joc de noi, că aveți copii și voi !", „Instrucție de specialitate — sclavie".

GILDA LAZĂR

ISTORIA P.N.Ţ. — DEMNITATE, DEMOCRAŢIE ŞI IDEAL NAŢIONAL

Adevărul şi numai adevărul!

Cu cîtva timp în urmă a avut loc, la sediul P.N.Ţ.-c.d. din sectorul 1 al Capitalei, o dezbatere publică pe tema **„Rolul şi faptele Partidului Naţional Ţărănesc în istoria României din prima jumătate a secolului"**.

Dialogul pe o atare temă ni s-a impus atît, pe de o parte, din necesitatea informării şi a bunei cunoaşteri a istoriei noastre (atît de deformate de istoriografia comunistă), cît şi, pe de altă parte, din pricina numeroaselor răstălmăciri, dezinformări, acuzaţii şi calomnieri făcute la adresa Partidului Naţional Ţărănesc, toate avînd scopul de a-l compromite în ochii maselor largi. În scopul restabilirii şi cunoaşterii adevărului şi numai adevărului în probleme şi momente importante ale istoriei naţionale am lansat invitaţia tuturor celor dornici de a participa la dezbaterea noastră, iar întîlnirea a beneficiat de prezenţa unor specialişti în domeniu — profesorii doctor **Ion Oprea**, cercetător la Institutul Nicolae Iorga, şi dr. **Dan Radu Vlad**, cercetător ştiinţific la Institutul de Istorie.

Mai întîi au luat cuvîntul dl. **Şerban Alexandru Ghika**, preşedintele organizaţiei pe sector şi dl. **Pompiliu Groza**, vicepreşedinte al aceluiaşi sector, prezentînd o viziune din interior a istoriei naţionale din primele decenii, datele unor evenimente la care ei înşişi au fost martori şi autori alături de Iuliu Maniu. Dacă primul s-a referit la perioada monarhiei lui Carol II şi la atitudinea partidului ţărănesc faţă de dictatura acestuia, al doilea vorbitor s-a concentrat asupra deceniului doi, insistînd asupra momentelor de consolidare a mişcării naţionale transilvănene sub conducerea lui I. Maniu, asupra personalităţii deosebite a acestuia, asupra rolului avut de I. Maniu în stoparea extinderii comunismului (cînd în calitate de comandant — ales! — de armată, a neutralizat mişcarea grupului condus de Béla Kuhn), în stimularea României de a părăsi neutralitatea şi de a intra în războiul sfînt de reîntregire.

După cele două alocuţiuni, am cerut istoriografilor prezenţi să răspundă cîtorva întrebări, în jurul cărora opinia publică mai vehiculează încă falsificările provocate de comunism. Redăm, în continuare, conţinutul frust al discuţiilor noastre.

Care este adevărul despre răscoala ţăranilor din 1907

D.R. VLAD : Adevărul despre această mişcare este că ea a pornit din nordul Moldovei ca o revoltă împotriva arendaşilor. În perioada aceea, arendaşii erau în proporţie de 98% evrei şi impuneau ţăranimii condiţii extrem de grele de viaţă şi muncă. Din februarie şi pînă spre 10 martie, cînd revolta a ajuns în sudul Moldovei, mişcările nu au fost deloc sîngeroase. Doar în Muntenia, unde mişcarea s-a extins, totul a luat o altă amploare. Guvernul conservator, condus pe atunci de Gr. Cantacuzino Nababu, era un guvern slab, care nu a luat în serios mişcarea, nu a luat nici un fel de măsuri şi nu a mobilizat armata. Pericolul cel mare provenea însă din exterior, unde Rusia şi Austro-Ungaria aveau tot interesul şi se temeau să nu se extindă răscoala şi în imperiile lor ; ba erau chiar în stare să intervină cu trupe pe teritoriul nostru. Acestea au apelat la rege, iar regele a înlocuit guvernul conservator cu un guvern liberal, condus de Dimitrie Sturdza şi avînd ca ministru de interne pe Brătianu. Ţăranii trecuseră la răzbunări personale ; în Muntenia ei erau instigaţi de socialişti ; totul s-a prefăcut într-o cumplită campanie de distrugere, într-un dezastru. Unii moşieri din Oltenia au cerut direct Vienei intervenţia armată. Generalul Averescu, ministru de război, a trecut, în aceste condiţii, la o acţiune energică împotriva rebeliunii care devenise generală. Statisticile oneste au înregistrat cifra de 4 000, poate nici atîtia — de morţi ; deci numărul de 11 000, pomenit în toată istoriografia comunistă, este cu totul neadevărat. N.D. Cocea adunase pur şi simplu toţi morţii din 1907 şi i-a pus pe listă, iar informaţia lui s-a perpetuat fără nici o dovadă şi fără nici o verificare. De altfel, multe din istoria evenimentelor de la 1907 au fost trucate. Amploarea răscoalei, de pildă, nici nu a fost aşa de mare precum s-a afirmat şi s-a susţinut continuu. În multe judeţe, ca Iaşi sau Brăila, ţăranii nu au luat deloc parte la răscoală ; preoţii şi învăţătorii — iar acest lucru e important de reţinut — nu au instigat deloc pe ţărani la revoltă, iar după înnăbuşirea răzmeriţei s-a dat o amnistie şi foarte mulţi condamnaţi au fost eliberaţi.

I. OPREA : E foarte interesant un anumit act, care de altfel nu putea fi pînă astăzi cunoscut, şi anume raportul lui Ion Antonescu, făcut imediat după răscoală şi care afirmă că la Galaţi, toate trupele aflate în subordinea sa au primit ordin ferm să nu tragă în ţărani, ci doar să încerce să-i sperie şi să-i împrăştie. Fenomen care, iată, se repetă, pentru că, trebuie să ştiţi, a existat dintotdeauna o tradiţie a onoarei militare, pe care ostaşii de vrednică conştiinţă au respectat-o.

În 1957, istoricul Roller a dat o orientare sovietică istoriei noastre (s-a şi vorbit despre sovromistorie) ; el este cel care a impus cifra de 11 000 de morţi pentru reprimarea răscoalei şi care a fost preluată de toată lumea. Eu am fost profund socat cînd, la un moment dat, aflîndu-mă în Piaţa Victoriei, parcă din senin, sau mai bine zis parcă s-ar fi dat un ordin, lumea a început să strige că ţăraniştii — partid care în acea perioadă nici nu exista — au tras în răsculaţii din 1907. Dezinformarea şi manipularea comunistă a istoriei continuă deci, chiar în pofida celor mai elementare cunoştinţe şi adevăruri despre istorie.

Care este adevărul în legătură cu înăbuşirea grevelor muncitoreşti din perioada de guvernare a Partidului Naţional Ţărănesc

I. OPREA : În istoriografia din perioada dictaturii (1946—1989) s-au strecurat numeroase inexactităţi, exagerări pe care le făcea şi le impunea tocmai cenzura, al cărei interes era acela de a masca ceea ce nu-i convenea (adică tocmai adevărul) şi de a compromite politica de democraţie şi pe celelalte partide. Este foarte important de ştiut că principiile care au domnit în viaţa politică internă între cele două războaie au fost acelea democratice. Pînă la Antonescu (1940) nu putem să vorbim în niciun fel despre dictatură. Erau controverse, chiar numeroase în perioada respectivă, dar ele ţineau de democraţie, erau ale democraţiei. Democraţia începuse să se întroneze cu adevărat la noi în ţară şi, dacă nu ar fi fost comunismul, noi am fi fost la ora aceasta alături de ţările occidentale. Războiul şi dictatura roşie ne-au deraiat pe noi, însă pînă la Antonescu democraţia e cea care a dominat. Chiar regele Carol, numit adeseori dictatorul, de fapt nu a fost un dictator propriu-zis, a fost doar un autoritar, un mare sever. Un dictator adevărat nu i-ar fi permis lui Maniu să-i fi spus ceea ce acesta i-a spus totuşi, la un moment dat : „Sire, vă sfătuiesc să nu încercaţi să distrugeţi partidele !".

În 1928, P.N.Ţ. a venit la putere, într-un moment de mare criză. În consecinţă, firesc, apar şi mişcările de protest. Cu privire la greva de pe Valea Jiului, armata a primit ordin de restabilire a stării de lucruri firesti, dar s-a precizat să nu se tragă în protestanţi. Uzina de la Lupeni era ocupată de grevişti, care erau conduşi de un sindicat unitar coordonat de comunişti. Între grevişti a apărut dezorganizarea ; s-a întrerupt curentul, lifturile nu mai funcţionau, nici aerisirea, cei din subsol au intrat în panică, la fel şi cei de deasupra, iar într-un asemenea context, prefectul judeţului a fost cel care a vrut să dea dovadă de exces de zel şi a ordonat foc asupra muncitorilor. Represiunea s-a soldat cu 19 victime (morţi şi răniţi). Mai tîrziu, spre sfîrşitul crizei economice, în 1933, s-a produs o nouă reacţie, de data aceasta din partea ceferiştilor din cîteva oraşe. La atelierele Griviţa din Bucureşti, 7—8 000 de muncitori s-au adunat în faţa atelierelor. Ziarele „democrate", adică aflate sub influenţa comuniştilor, au vorbit de zeci de mii de oameni ; „sute, dacă nu mii" de morţi, au scris ele, cu toate că realitatea a fost cu totul alta. Nu de mult s-a publicat o carte intitulată „1933". Ea a fost coordonată de un ilegalist, Ion Popescu Puţuri, unul, deci, care avea toate interesele să trucheze, să umfle lucrurile. Eu personal am scris capitolul referitor la criza economică. S-au cercetat documentele cele mai secrete pentru a se găsi date exacte. Nu s-au găsit liste cu morţi. Iar în final iată care a fost raportul comisiei special însărcinate : 7 morţi, în dreptul cărora era scris „omor scuzabil", morţi între care doi muncitori nu fuseseră împuşcaţi ; aceştia au decedat deci din alte motive. Iar cei împuşcaţi au fost împuşcaţi din turla bisericii Sfînta Vineri, unde un grup de provocatori, printre care doi comunişti, pătrunseseră îmbrăcaţi în jandarmi. Lui Vasile Roaită, care nu era nicidecum utemist, i se plătiseră 25 de lei ca să tragă sirena — aşa a recunoscut comunistul Doncea mai tîrziu. El recunoscuse pe unul din aceşti comunişti terorişti care au intrat în biserică şi a fost împuşcat deci tot de către unul din ei. Aceasta este ceea ce spun documentele. Eu personal am văzut raportul comisiei despre care v-am vorbit, iar formula la care colectivul de redactare şi coordonatorul volumului respectiv au căzut de acord şi a apărut publicată, în legătură cu greva din 1933, a fost : „au căzut multe victime". Aceasta a fost concluzia în urma cercetării foarte amănunţite a cazului şi aceasta a fost formula, singura, care s-a putut accepta.

ION GLOGOJANU : Trebuie să ştie toată lumea că în Parlamentul României, chiar în acele zile ale anului 1933, s-au raportat trei morţi şi şaisprezece răniţi. Doar „operele" comuniste, a se vedea **Viaţa politică a României (1914—1944)**, unde acelaşi profesor I. Scurtu repetă ceea ce scrisese şi într-un articol al „Scînteii" ilegaliste : mincinoasa afirmaţie că ar fi fost „sute şi mii de morţi".

WAGNER EMIL : Eu am fost acolo, printre muncitorii de la Griviţa. Gheorghe Stoica, contabil la CFR, el a pornit greva, el şi cu Doncea ; şi asta pentru că muncitorii pierdeau pe zi nu mai mult decît doi lei. Morţi nu au fost decît 3 şi 16 răniţi.

A existat o legătură între ţărănişti şi legionari?

Ş. GHIKA : Spre sfîrşitul anilor '30 la putere se afla guvernul liberal condus de Tătărăscu. I. Maniu considera că guvernul Tătărăscu este unul neprogresist, reacţionar, spunea chiar că dictatura a fost instaurată în ţară în 1933 cînd a venit Tătărăscu la putere. Pentru a-l dobori pe acesta s-a făcut un pact de neagresiune între partidul lui Maniu, cel al lui Gh. Brătianu, între partidul evreilor, Partidul Unionist şi partidul legionar al lui Z. Codreanu. P.N.Ţ. a obţinut la alegeri 27%, legionarii 13 sau 17%, în orice caz pactul a obţinut peste 40%, iar Tătărăscu a căzut. Regele nu-l agrea deloc pe Maniu, îl avea chiar ca prim duşman pentru că acesta era teribil de intransigent, nu accepta nicidecum compromisurile. El a deferit pe Maniu şi l-a ales pe „Goga-Cuza", un partid condus de aceştia doi. Acestora li s-au alăturat şi patru trădători din cadrul P.N.Ţ. : Armand Călinescu, Rădulescu-Mehedinţi, Simian şi Potîrcă. Regele a dat apoi prima lovitură de stat, instalînd la putere pe patriarhul Miron Cristea ca prim-ministru şi pe A. Călinescu vice-preşedinte. Iată care este contextul în care avusese loc pactul dintre Maniu şi Z. Codreanu împreună cu alte partide. Mai tîrziu, cînd a avut loc procesul lui Ion Antonescu, unde I. Maniu a fost chemat ca martor, proces la care am asistat şi eu, Maniu a fost întrebat la un moment dat de ce a făcut acel pact cu legionarii. „Fiindcă am vrut să distrug şi să dau jos pe acest dictator care a fost G. Tătărăscu. Ş. în al doilea rînd am vrut să-i scot din cotloanele lor pe legionari, să-i scot la suprafaţă pentru ca să le cunosc adevărata faţă", a spus el. Tot ca într-o paranteză să vă mai spun un detaliu legat de acel proces. La „Capşa", unde am plecat împreună cu Maniu în pauza dintre două şedinţe, înainte ca să se pronunţe verdictul, un grup de ziarişti americani s-au apropiat de noi şi au ţinut să-l întrebe pe preşedintele nostru pentru ce a avut marele curaj de a stringe mîna acuzatului I. Antonescu aflat în boxă. Iar acesta i-a spus că întîi şi întîi i-a strîns mîna fostului comandant pentru că „a dat viaţă celor 13 copii ai dînsului". Cred că ştiţi că se referea la cei 13 redactori ai postului de radio Ankara, postul acela antihitlerist şi antifascist pe care-l ascultam cu toţii în timpul războiului şi care era opera lui I. Antonescu şi una din dovezile sale de mare patriotism.

UN CETĂŢEAN DIN ASISTENŢĂ : Trebuie domnilor, deci, să fie foarte clar faptul că nu a fost vorba de un pact ideologic, de o propriu-zisă alianţă între ţărănişti şi legionari. A fost, aşa cum s-a spus, doar o înţelegere de neagresiune, ceea ce e cu totul altceva. De altfel, legionarii au fost cei care i-au ucis pe ţărăniştii Madgearu şi Călinescu.

I. OPREA : Argumente în sprijinul acestei idei, şi anume că între ţărănişti şi legionari nu a fost niciodată o frăţietate, ci, din contră, că ei au fost duşmani, avem mult mai multe. Chiar şi într-un volum ca „De la statul unitar geto-dac la statul naţional unitar", stă scris că „primul partid ce a scos în afara legii mişcarea legionară care abia se născuse a fost, în 1931, Partidul Naţional Ţărănesc. În 1933 liberalii au scos şi ei, încă o dată, pe legionari în afara legii. Pactul din '37 nu avea valabilitate decît pe două luni, adică doar pe timpul campaniei electorale. Era un pact menit să pulverizeze tendinţa lui Carol de a-şi instaura dictatura personală. Iar Maniu cunoştea foarte bine atît tendinţa lui Carol cît şi pe aceea a lui Codreanu.

Comuniştii ar avea tot interesul ca şi acuma să spună că democraţia ar fi avut legături cu legionarii. Dar e bine să vă reamintiţi că, după 1944, Ana Pauker a fost aceea care i-a adus pe legionari în partid, şi că în toate satele foştii şefi de cuib au devenit secretari de partid comunist. E imposibil să nu vă aduceţi aminte de lozinca aceea : „Căpitane nu fi trist, Garda merge înainte / Prin partidul comunist". Comuniştii deci nu au făcut numai un pact de neagresiune, ci au lucrat, i-au asimilat pe legionari în mişcarea, în ideologia şi în partidul lor.

RADU DEMETRESCU : Şi trebuie să mai ţinem cont şi că legionarii care au rămas după 1940, după atîtea lovituri primite, nu au mai fost decît nişte structuri huliganice, doar grupuri violente şi care s-au adaptat foarte bine ideilor şi practicilor „de lucru" ale comuniştilor.

D.R. VLAD : Şi să vă mai reamintim de acel faimos apel al Anei Pauker către legionari, în care li se adresa atît de frumos, atît de retoric. Am suferit împreună, se spunea acolo, şi vă chemăm ca vechi tovarăşi de luptă să veniţi alături de noi. Şi din punct de vedere administrativ, comuniştii şi legionarii se puteau înţelege foarte bine ; în programul Legiunii erau multe puncte comune cu programul comunist. Doar în 1952 s-a trecut la verificarea cadrelor comuniste, dar foarte mulţi dintre legionari au supravieţuit în partid şi în anii care au urmat.

Care a fost contribuţia P.N.Ţ. în cadrul evenimentelor din august 1944

I. OPREA : Dintre comunişti, doar Lucreţiu Pătrăşcanu a avut un rol în cadrul evenimentelor şi aceasta numai pentru că avea legături personale cu regele. Pe seama comuniştilor se pune însă ceea ce au făcut alţii, pe alte canale. Încă prin aprilie, Antonescu i-a trimis lui Stalin o telegramă prin care-l anunţa că va întoarce armele dacă acesta se obligă să contribuie la restabilirea graniţelor din 1939, adică la obţinerea Transilvaniei, Basarabiei şi Bucovinei. Stalin i-a răspuns după cîteva luni, acceptîndu-i condiţiile, în afara problemei Basarabia. Antonescu îl avertizase de altfel şi pe Hitler că va obţine graniţele reale pentru ţara sa, şi nici măcar Hitler nu a încercat să-l respingă, ci îi sugera chiar că nu se va da în lături de la o posibilă rectificare a graniţelor noastre de stat. Iar pe de altă parte, pe plan intern, Antonescu nu reprima partidele de opoziţie ; ba mai mult, putem spune că el încuraja tacit aceste partide şi avea chiar contacte cu opoziţia. Pe canalele lor personale, Maniu şi Brătianu contactaseră pe anglo-americani, iar aceştia nu le-au răspuns şi le-au recomandat, în fond să la legătura şi să ducă tratative cu Rusia. Cînd am fost chemaţi să scriem o istorie a acestor evenimente, noi am zis lui Leonte Răutu că izvoarele noastre demonstrează că, deşi Maniu n-a participat direct la răsturnarea lui Antonescu, el a ştiut foarte bine intenţiile şi planurile acestei răsturnări. La care L. Răutu ne-a răspuns că dacă insist cu ideea aceasta înseamnă că „îi facem" pe Maniu şi Brătianu colaboratori la insurecţie.

P. GROZA : Eu am fost arestat de Antonescu şi am fost trimis la Tg. Jiu unde am dormit în pat cu Tudor Arghezi. Vă vorbesc deci despre nişte lucruri la care am fost martor direct. Încercările lui Antonescu de a ieşi din război au fost prea timide. Mihai Antonescu, prin Stockholm, a încercat nişte manevre în sensul acesta. Doar onoarea şi jurămîntul militar erau cele care-l ţineau pe Antonescu legat de Hitler. („Eu sînt ofiţer şi mi-am dat cuvîntul" — spunea el). Cu toate că Maniu i-a dat nu o dată replica : „D-le general, cuvîntul unui singur om nu contează în faţa ţării", Antonescu a renunţat la tratative şi aproape că putem spune că **a lăsat** lucrurile să meargă aşa cum au mers. Ba chiar mai mult, el a contribuit, într-un fel, la insurecţie, la arestarea sa şi la radicala schimbare, întrucît el este acela care a trimis pe Ct. Vişoianu şi pe Barbu Ştirbei, doi ţărănişti, care au luat legătura cu ambasadorul sovietic şi cu ambasadorul Angliei. Zece luni de zile s-au dus tratative la Cairo, inutile, deoarece englezii au sfîrşit prin a ne recomanda să ne adresăm sovieticilor. Maniu a fost foarte dezamăgit pentru că nădejdea sa era în aceste tratative. De altfel, însuşi Antonescu era anglofil ; şi nu era fascist. Chiar şi în momentul în care, prin Titulescu se făceau pregătirile desprinderii noastre de fasciști, acest fapt era bine ştiut. „Antonescu nu a avut de ales", i-a scris Titulescu lui Churchill într-o scrisoare. În 1940, Antonescu a avut rolul lui Brătianu din 1916. Şi apoi nici pe evrei Antonescu nu i-a prigonit. Nu i-a trimis pe front, iar evreii l-au şi reabilitat.

P. GROZA : Să vă mai dau încă o dovadă că partidul nostru a fost acuzat pe nedrept ca legionarist şi antisemit. În timpul războiului o mulţime de evrei au fugit din nordul Transilvaniei în zona Sibiului şi au apelat la omenia mitropolitului Bălan al Transilvaniei. Acesta a venit la Antonescu, intervenind pentru salvarea lor, iar Iuliu Maniu, pentru a nu fi arestaţi, le-a dat acestor evrei carnete de membri P.N.Ţ.

MIRCEA PLEŞCA : Eu am fost într-un lagăr german ca prizonier de război. Am stat acolo pînă la căderea Germaniei şi n-am întîlnit nici un evreu din România. Din vechiul regat noi n-am trimis nici un evreu în lagăr. Dar evrei trimişi de Horty Miclos din Ardealul de Nord au fost foarte mulţi.

P. GROZA : Adevăratul aport al comuniştilor a fost, la insurecţie, aproape zero. Doar L. Pătrăşcanu a contribuit, prin faptul că era consultat ca din partea ruşilor, Gărzi patriotice organizate de comuniştii, de fapt, eu n-am văzut deloc în Bucureşti. Pe teren politic, Maniu şi cu Brătianu au pregătit întoarcerea armelor, iar de făcut, regele a făcut-o. Armata a urmat ordinul regelui. Îmi amintesc că, în momentul în care regele urma să se retragă, după insurecţie, la Segarcea, am văzut cum ordinul său către armata română era scris cu litere mari pe maşina sa. De altfel, scrisoarea cu ordinul regelui de arestare a lui Antonescu şi de întoarcere a armelor nu şi-a găsit în primul moment un curier, pe cineva care să aibă curajul s-o ducă la Statul major. S-a găsit însă un civil, Aurel Leucuţia, care era unul dintre apropiaţii lui Iuliu Maniu, care a zis că e de acord să riste; el s-a dus la generalul Ştefleа, spunîndu-i că are loc o lovitură de stat şi că îl roagă să pună în aplicare planul lui Marcel Olteanu şi al colonelului Dămăceanu.

I. OPREA : Cînd Antonescu s-a făcut dictator militar, I. Maniu a dezlegat pe toţi membrii comuni ai partidului ţărănist, îndemnîndu-i să nu mai activeze în nici un fel. A rămas doar conducerea, doar un grup restrîns care a urmărit şi a contribuit la toate evenimentele.

Care a fost rolul lui IULIU MANIU în făurirea Marii Uniri din 1918

D.R. VLAD : Din cei 500 000 de români mobilizaţi de Austro-Ungaria din Ardeal, 449 796 au fost trimişi pe front, deci 93%. Doar 34 579 au executat serviciile auxiliare, n-au fost deci sortiţi măcelului în mod deliberat. 41 739 de ostaşi români au pierit pe cîmpul de luptă, iar 11 275 au murit în spitale, în pribegie şi temniţe. Au rămas 25 406 invalizi, 38 630 de văduve şi 79 226 orfani. Pe frontul italian, regimentul austro-ungar 50 din Alba Iulia, compus în exclusivitate din români, a fost cu desăvîrşire distrus pe muntele San Gabriel (în vara lui 1917). Reg. 43 Caransebeş şi 61 Timişoara au fost distruse pe acelaşi front în proporţie de 50%. Iar după intrarea României în război, timp de doi ani, numai în temnitele din Cluj au fost închişi şi torturaţi peste 26 000 de români. Iată care a fost jertfa Ardealului pentru România Mare.

În Italia a fost încă un corp mare de armată, Legiunea română, care a refuzat să intre în luptă şi care a procedat la o veritabilă insurecţie. Aceasta şi-a unit forţele cu toţi transfugii români ai armatei austro-ungare şi cu armata română din Regat. Frontul a fost rupt şi unităţile româneşti au ajuns pînă la Viena. Acolo aceste unităţi româneşti împreună cu cele slovace, slovene şi ceheşti l-au ales pe Iuliu Maniu drept comandant unic de armată. Această armată română a ferit Praga şi Viena de pericolul bolsevic. La sfîrşitul lunii octombrie (1918), Al. Vaida-Voievod a vorbit în Parlamentul de la Budapesta, care era deja în legătură cu comitetul Naţional Român condus (la Arad) de Vasile Goldiş, unde a reafirmat poziţia românilor şi hotărîrea lor de a-şi decide singuri soarta. Organizarea Marii Adunări Naţionale de la 1 decembrie 1918 nu a mai putut fi împiedicată cu toate că guvernul maghiar a încercat „cumpărarea" Comitetului de la Arad şi chiar a doua zi după actul Unirii, Iuliu Maniu, datorită prestanţei personalităţii sale, a fost ales preşedinte al Consiliului Naţional Dirigent care s-a format.

(Dl. Vlad a dat apoi citire Declaraţiei de la Alba Iulia, ale cărei puncte şi articole — „libera propagandă a tuturor gîndurilor omeneşti", „comuniunea naţiunilor libere" etc., etc. — ne-au apărut tuturor ca de mare noblete şi actualitate).

P. GROZA : Vreau să mai accentuez asupra faptului că foarte mulţi din românii armatei austro-ungare trimişi pe frontul italian au dezertat şi, împreună cu cei căzuţi prizonieri, pe cîmpia Padului, au format batalioane de voluntari care s-au întors în ţară. Aceştia au dezrobit Ardealul. Iniţial, graniţa României Mari a fost fixată pe Tîrnave ; apoi s-a stabilit pentru Munţii Gutinului. Dar generalul Mărdărescu şi la insistenţa acestor batalioane, nu a respectat planul acesta propus de puterile străine (franco-italo-americane) şi au înaintat, luptînd, pînă la Budapesta.

Rolul Partidului Naţional Ţărănesc în cadrul mişcărilor de revoltă antimaghiară din nordul Transilvaniei (1944-1945)

I. OPREA : În urma agresiunilor soviniste şi a manifestărilor violente la care s-au dedat unii maghiari în nordul Transilvaniei, ca urmare a Dictatului de la Viena (1940), în multe localităţi, după 1944, adică după realipirea Ardealului la România, unii locuitori români au trecut la acte de răzbunare. În unele judeţe din nord s-au înfiinţat grupări spontane. Manifestările lor n-au avut deci nici o coordonare, n-au fost autorizate de nici un partid. Şi dacă au putut fi şi ţărănişti, membri ai P.N.Ţ. între aceşti agitatori, faptul acesta este cu totul întîmplător, fiindcă toţi aceştia s-au revoltat pe cont pur personal şi în virtutea unor situaţii şi evenimente locale şi individuale. „Nu putem deveni din asupriţi, asupritori" era principiul lui I. Maniu, şi care a dezaprobat incidentele intra-naţionale. Deci, în realitate, n-a existat nici o simpatie între şovini, antisemiţi, antimaghiari, legionari şi partidul lui I. Maniu. De altfel acest partid a fost întotdeauna persecutat de legionari, avîndu-i pe aceştia drept adversari.

M. BĂLAŞA

ION MIHALACHE — un campion al democraţiei

Fondator al Partidului Ţărănesc din vechiul regat, Ion Mihalache a fost unul din principalii promotori ai doctrinei ţărăniste, doctrină avînd la origine curentul democratic al poporanismului.

Preluînd şi adaptînd la noile condiţii, specifice din ţară, după primul război mondial, ideile gînditorilor democraţi radicali Constantin Dobrescu Arges şi Constantin Stere, Ion Mihalache a reuşit să creeze un cadru larg de opinii favorabil ţărănismului.

Cele două cerinţe fundamentale ale Partidului Ţărănesc, împroprietărirea şi votul universal, au fost realizate datorită presiunilor pe care acest partid le-a exercitat asupra guvernului Averescu. Rolul istoric pe care Ion Mihalache l-a îndeplinit a fost acela de a realiza o coaliţie (mai tîrziu o fuziune) cu Partidul Naţional al lui Iuliu Maniu, pentru a aplica o legislaţie socială în favoarea păturilor dezavantajate ale societăţii. Fuziunea din 1926 prin care s-a creat P.N.Ţ., a constituit o consolidare a democraţiei române interbelice.

Din 1938, cînd s-a instaurat dictatura regală, Ion Mihalache a dus o luptă plină de abnegaţie împotriva celor trei variante ale totalitarismului : carlistă, fascistă, comunistă. Din cauza ideilor sale, consecvent democratice, a murit ca un martir într-o temniţă stalinistă, unde a fost trimis în urma unei odioase inscenări judiciare.

Azi, nouă, tinerilor din P.N.Ţ.-c.d. ne revine sarcina de a aplica principiile moralităţii politice a lui Ion Mihalache, caracterizată pe scurt, prin lipsa de compromisuri cu orice autorităţi abuzive.

DRAGOŞ DĂNĂU
consilier în probleme de politologie al organizaţiei de tineret a P.N.Ţ.-c.d.

Partidele creştin — democrate din Europa Occidentală

Victoria în recentele alegeri libere din Republica Democrată Germană a grupării „Alianţa pentru Germania", grupare ce a-e în componenţa ei Uniunea Creştin-Democrată, Uniunea Socială şi Reinnoirea Democratică, denotă faptul că mişcarea democrat-creştină, adînc implantată în Europa Occidentală, cîştigă teren şi în Europa de Răsărit. De la sfîrşitul celui de al doilea război mondial, creştin-democraţia este mişcarea cu cel mai mare succes politic în Europa de Vest. Din Olanda pînă în Austria, trecînd prin Belgia, Luxemburg, Germania Federală, Elveţia şi Italia, partidele creştin-democrate au fost la putere aproape neîntrerupt în această perioadă.

Mişcarea democrat-creştină îşi trage rădăcinile din puternicul conflict de la sfîrşitul secolului XIX dintre Biserică şi autoritatea statală laică. Clericii acelei epoci considerau necesar ca Biserica să fie integrată în stat şi privilegiată de către el, în timp ce liberalii militau pentru separarea Bisericii de stat şi pentru reforme economice şi sociale. Foarte conservatoarea Biserică Catolică a acelor timpuri manifestau puţin interes pentru reformele democratice pe care le considera cale sigură spre ateism.

A fost meritul preotului italian Luigi Sturzo de-a găsi o cale de reconciliere a catolicismului cu democraţia. În anul 1919 el fondează Partidul Democrat-Creştin, independent de Biserică şi favorabil reformelor sociale. În anul 1924, odată cu venirea la putere a lui Mussolini, Sturzo pleacă la Paris unde formează o grupare internaţională la care au aderat partidele similare care se formaseră în unele ţări europene şi latino-americane.

Printre activiştii de marcă ai acelei mişcări se numărau în acele timpuri italianul Alcide de Gasperi, francezul Robert Schuman şi germanul Konrad Adenauer. În anii '20, ei vorbeau deja despre o piaţă comună europeană şi de integrare ca o cale de-a preveni viitoarele războaie pe continentul nostru.

Sfîrşitul războiului avea să ducă la reorganizarea acestor partide care au cîştigat primele alegeri libere ale unor ţări occidentale abia ieşite din nazism şi direct ameninţate de comunism. Cei care la Paris făureau cîndva planuri aveau acum mînă liberă să le pună în aplicare.

Ideologia mişcării creştin-democrate este puternic influenţată de învăţătura socială a creştinismului. Din acest punct de vedere, un rol important în ideologia acestei mişcări îl are conceptul de „solidaritate socială" — solidaritatea dintre toate clasele şi părţile constitutive ale societăţii — concept care se opune „luptei de clasă" care stă la baza comunismului. Din acest motiv, aceste partide au avut întotdeauna în prim plan o politică de dezvoltare globală a societăţii şi de sprijinire a sindicatelor independente, aşa încît aceste partide sînt practic votate de membrii tuturor claselor sociale. De la filozoful creştin Jaques Maritain mişcarea a împrumutat ideea de „personalism" care afirmă că individul se dezvoltă asumîndu-şi responsabilităţi faţă de familie şi faţă de comunitatea în care trăieşte. Acest concept se opune atît individualismului exacerbat cît şi colectivizării de tip comunist. Un alt concept este cel al „descentralizării coordonate" care a făcut ca aceste partide să militeze pentru o Europă Unită, un fel de confederaţie europeană.

Morala creştină este împărtăşită de majoritatea membrilor şi alegătorilor acestor partide. La alegerile de anul trecut din Olanda 85% din votanţii partidului s-au declarat religioşi, iar în Italia 50% din votanţi şi 75% din delegaţii partidului democrat-creştin au afirmat că merg cel puţin o dată pe săptămînă la Biserică. Tot în această ţară, mişcările sociale şi religioase sprijină acest partid, iar sindicatele afiliate Organizaţiei sindicale democrat-creştine numără 3 milioane de membri.

Deşi mult mai pragmatice, Uniunea Democrat-Creştină şi echivalentul ei din Bavaria, Uniunea Social Creştină, acordă religiei un rol important. În timp ce se afla în opoziţie, liderul vest-german Helmut Kohl, preşedintele U.D.C., a transformat partidul său într-un partid de masă, membrii săi crescînd de la 355 000 în 1971 la 734 000 în 1983. Acest partid a adoptat un foarte popular program care combină taxele scăzute cu o protecţie socială mare pentru mamă şi copil. Astăzi Kohl este în fruntea mişcării pentru reunificarea Germaniei.

Fără îndoială că disputa ideologică dintre pragmatism, ilustrat prin actualii lideri ai partidelor creştin-democrate din Europa, olandezul Ruud Lubbers (C.D.A.), belgianul Wilfried Martens (P.S.C.), italianul Giulio Andreotti (D.C.), austriacul Alois Mock (D.C.) şi idealism, ilustrat prin adepţii aripii de stînga şi militanţii religioşi, va determina evoluţia viitoare a acestor partide. Majoritatea membrilor ar dori ca ele să rămînă fidele originii lor şi orientării de centru, opuse atît conservatorismului cît şi socialismului. Recentul congres al Uniunii creştin-democrate din Europa Centrală care s-a ţinut la Budapesta în zilele de 2, 3 şi 4 martie şi la care au participat atît delegaţi din partea partidelor democrat-creştine din Europa de Vest cît şi delegaţi din partea partidelor din Europa centrală şi orientală a arătat că în faţa mişcării democrat-creştine europene se află o sarcină istorică: umplerea vidului ideologic şi moral lăsat de destrămarea puterii marxist-leniniste. **La această misiune istorică participă în România, Partidul Naţional Ţărănesc — creştin şi democrat care împărtăşeşte ideologia mişcării creştin democrate şi care este membru în Uniunea partidelor creştin-democrate din Europa.**

LUCIA ŞTEFAN

COMUNICAT al Forumului Antitotalitar Românesc

Forumul Antitotalitar Român, organizaţie pentru apărarea democraţiei şi drepturilor omului, luînd notă de alocuţiunea televizată a preşedintelui Ion Iliescu cît şi de intervenţia primului ministru Petre Roman la şedinţa F.S.N. din sala de marmură a Casei Presei Libere din data de 25.03.1990, are de făcut următoarele observaţii:

1. Comunismul aşa cum a demonstrat evoluţia sa istorică pe toate continentele nu poate fi decît totalitar. Formularea folosită de cei doi („comunismul totalitarist") lasă să se înţeleagă că acest sistem ar putea avea şi alte forme. Tragicul experiment istoric soldat pe toate meridianele cu milioane de victime umane şi cu eşecuri social-economice dezastruoase, care a fost comunismul, ne determină să considerăm orice tentativă de noi experimente social-politice bazate pe ideologia comunistă drept atentat la adresa viitorului poporului român.

2. Problemele naţionale cu care se confruntă ţara noastră în aceste zile, considerăm că sînt consecinţa atît a 45 de ani de comunism, a neglijenţei reprobabile de care a dat dovadă guvernul în funcţiune, cît şi a ineficienţei comisiei minorităţilor din C.P.U.N.

Pentru rezolvarea situaţiei create şi pentru prevenirea unor noi conflicte cu rezultate grave, considerăm că este necesară instituirea, cu caracter permanent, a unui forum de dezbateri în care să fie cuprinse, prin reprezentanţii lor, toate părţile implicate şi interesate. Acest forum trebuie să aibă caracter consultativ pentru guvern şi pentru C.P.U.N. dar să fie independent de acestea.

3. Mass-media în general, dar mai ales televiziunea va trebui să informeze prompt, fără menajamente sau atitudine partizană, despre toate actele şi tendinţele care se manifestă în societatea ardeleană în ambele comunităţi. Numai în acest fel majoritatea responsabilă a fiecărei comunităţi etnice va putea discerne în deplină cunoştinţă de cauză şi nu va putea fi antrenată în acţiuni care periclitează buna convieţuire bazată pe respectul drepturilor omului.

Preşedinte,
V. DIM. HÂNCU

Atunci vor coborî îngerii pe pămînt

(Urmare din pag. 1)

Roman cu reprezentanţii armatei) ştiind că în faţa sa nu vor mai fi minerii care să-i scandeze numele, ci români şi maghiari care-şi cereau drepturile. Prezenţa domniei sale în mijlocul situaţiei conflictuale ar fi potolit sau ar fi diminuat tragismul conflictului. Revenirea d-lui Iliescu asupra declaraţiei iniţiale, în urma comunicatelor partidelor incriminate era tardivă şi, oricum, falsă.

Acum, cînd lucrurile sînt aparent calme, pe cine este aruncată vina? Pe aceleaşi partide, pe reprezentanţii lor, pentru că au părăsit sala în care trimisul C.P.U.N., dl. Gelu Voican, cu „deosebitul" său simţ şi comportament diplomatic a impus unele numiri ce îi fuseseră puse în geantă la plecarea din Bucureşti.

Dl. D.N. nu a fost la Tg. Mureş, dar a urmărit cumva, la T.V.R. momentul în care reprezentantul C.P.U.N. a luat cuvîntul? Oare masa aceea de oameni care îl fluierau şi huiduiau erau reprezentanţii partidelor istorice? Nu reprezenta aceasta răspunsul dat de zecile de mii de oameni la măsurile luate de guvern? Ştie cumva dl. D.N. ce a păţit secretarul organizaţiei noastre din Tg. Mureş?

Pe domnul D.N. îl deranjează şi adeziunile la Proclamaţia din Timişoara. Cît de eronă a fost dînsul în revoluţie, nu s-a semnalat pînă acum. Timişorenii au fost însă Eroi. Legătura făcută cu „fineţe" comunistă între degringolada socială şi proclamaţii nu face decît să întineze numele a sute de tineri care şi-au vărsat sîngele pentru Revoluţie.

Domnia sa propune guvernului, cît de provizoriu este, să ia măsuri ferme pentru a înăbuşi manifestaţii ca cele din Tg. Mureş, Bucureşti, Iaşi. Este şi aceasta o propunere pentru care ceaușescu ar fi decernat o înaltă distincţie. Oricum, regimul „democrat" al domnilor Iliescu şi Roman nu aplicat-o chiar fără statul dvs. Nu aţi uitat, sper, zilele de 28 şi 29 ianuarie, „mobilizările" minerilor şi ale activiştilor p.c.r. deghizaţi în muncitori. Dar ce s-a întîmplat duminică, 25 martie, la Iaşi, ştiţi? Ştiţi cumva cîte sediu ale P.N.Ţ.-c.d. au fost devastate, cîţi membri ai partidului nostru au fost răniţi şi ucişi după 1 ianuarie 1990? Vorbiţi de bunul mers al ţării, al vieţii noastre, că depinde de noi. Vă dăm dreptate. Numai că drumul spre aceste idealuri este total diferit. Dumneavoastră vreţi să reveniţi la ceea ce a fost, sau cel puţin să opriţi timpul în loc. Noi însă, şi nu numai noi, ci întreaga Românie vrem să scăpăm definitiv de spectrul comunismului. Numai atunci cînd democraţia, libertatea, dreptatea, simbolurile sfinte ale Revoluţiei se vor realiza, numai atunci — cum spuneţi dumneavoastră — vor coborî îngerii pe pămînt.

P.S. Domnul Roman a vizitat ieri Clujul, survolînd Tg. Mureş. Este şi aceasta tot o abilitate politică!

Din presa străină

S.U.A. recomandă un accent mai mare pe sectorul particular în Europa

(„FINANCIAL TIMES")

S.U.A. insistă să se pună un accent mai puternic pe sporirea sectorului particular în realizarea obiectivelor politice ale preconizatei Bănci Europene pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare — BERD — în scopul de a înlesni schimbarea economică din Europa răsăriteană. S.U.A. sînt îngrijorate că banca ar putea ajunge să acorde împrumuturi întreprinderilor de stat şi să întărească actuala structură industrială.

O înaltă oficialitate a administraţiei de la Washington a declarat că negocierile în curs în Europa vor influenţa decizia S.U.A. de a accepta să devină acţionar al băncii.

Probabil că din raţiuni politice S.U.A. vor decide să fie unul dintre membrii fondatori, pentru a-şi exprima sprijinul faţă de reformele din Europa răsăriteană.

Se preconizează ca banca să aibă un capital de zece miliarde Ecu-e, din care 30 la sută să fie plătiţi la început de către S.U.A., Japonia, Germania occidentală, Marea Britanie, Franţa şi Italia, fiecare cu o participaţie de 8,5 la sută. Statele Unite au declarat că ar dori să aibă o participaţie de 10—10,5 la sută.

Cu toate acestea, disputa scoate în relief schimbarea intervenită în rolul Americii la sfîrşitul anilor '40, cînd — aşa cum sublinia o oficialitate a administraţiei — S.U.A. au stabilit condiţiile şi au furnizat banii pentru Planul Marshall. Noua bancă ce reflectă realităţile europene de azi, reprezintă o iniţiativă franceză şi o agenţie europeană, abordabilă şi ştiind „care este miza".

Cel mai mare interes al S.U.A. este ca banca să promoveze o economie de piaţă, cu accentul pe sectorul particular. Oficialitatea respectivă declara că există pericolul ca, oferind împrumuturi pentru infrastructură, BERD să dubleze activitatea Băncii Mondiale, sprijinul revenind guvernelor şi întreprinderilor de stat, mai degrabă decît proiectelor din sectorul particular. De pildă, împrumutul acordat unei întreprinderi de stat pentru a sprijini privatizarea trebuie să reprezinte o prioritate mai urgentă decît cel acordat unei întreprinderi similare care doreşte să se reutileze pentru a construi automobile şi nu camioane sau tancuri. Riscul îl prezintă acordarea unui împrumut ce ar permite întreprinderii să rămînă aşa cum este, fără să contribuie la promovarea unei economii orientate spre piaţă.

În cadrul Administraţiei există impresia că, dacă acest punct nu va fi satisfăcut, resursele S.U.A. vor putea fi mai bine utilizate în tranzacţii bilaterale sau prin intermediul Băncii Mondiale şi al Corporaţiei Financiare Internaţionale.

Totuşi, Departamentul de Stat şi alte oficialităţi subliniază importanţa pe care o prezintă pentru Statele Unite implicarea lor în proiectul european.

Dormi în pace, u.t.c.!

Miercuri 21 martie 1990, a avut loc o nouă şedinţă a Biroului Executiv al Consiliului Provizoriu de Uniune Naţională. Au fost analizate şi supuse la vot şi o serie de decrete.

Comisia pentru Tineret a C.P.U.N., prin Neacşa Vasile, N.S. Dumitru şi Bogdan Teodoriu a prezentat spre aprobare Decretul privind înfiinţarea Fundaţiei pentru Tineret.

Pînă aici, toate bune şi frumoase!

Să citim cîteva din punctele expunerii de motive:

— Adoptarea unei politici *globale*, comprehensive, *unitare şi coerente pe termen lung* cu privire la tineret.

— În societatea modernă, obiectivul esenţial al unei astfel de structuri este cunoaşterea şi definirea totalităţilor problemelor cu care se confruntă tineretul, *elaborarea unor programe şi modalităţi unitare* de soluţionare a acestor probleme... etc.

— Fundaţia urmează să dispună de ansamblul de *mijloace şi dotări proprii* pentru realizarea activităţii, în condiţii avantajoase pentru tineret.

— *Toate grupurile şi organizaţiile de tineret, precum şi tinerii individuali* urmează să găsească în Fundaţie un *cadru* pentru îndeplinirea unor trebuinţe şi aspiraţii... etc.

Să citim din articolele decretului:

Art. 1 al. 2 — Sediul fundaţiei este în municipiul *Bucureşti*.

Art. 2 al. d — iniţierea de acţiuni în vederea dezvoltării *dialogului şi cooperării* între tineri şi organizaţiile acestora.

h) organizarea de *activităţi de petrecere a timpului liber* şi de turism pentru tineret.

j) iniţierea şi realizarea de *programe cu caracter demografic, de planificare familială*... etc.

Art. 3 — Conducerea F.R.T. se asigură de către Consiliul de administraţie *numit de preşedintele C.P.U.N.*... etc.

Art. 7 — Pe data prezentului decret, Institutul de cercetări pentru tineret, Biroul de Turism pentru Tineret şi Oficiul de calcul al fostului u.t.c., *cu întregul lor patrimoniu, trec în administrarea F.R.T.*...

Personalul unităţilor care trece la F.R.T. se consideră *transferat în interesul serviciului*.

Nici mai mult, nici mai puţin...

La ce ar folosi această „fundaţie"? La centralizarea tuturor organizaţiilor de tineret şi a tinerilor din ţară? Înfiinţăm din nou uteceul?

Bravo acestor tineri care se gîndesc de pe acum la viitorul neocomunist al ţării! Bravo Grupului de promovare a ideii de „fundaţie"! Ei sînt: Vasile Neacşa, Denis-Roxana Lăzăroiu, Nicolae Manolescu, Petre Dateculescu, Cristian Dumitrescu, Mihai Botorog şi Alexandru Bejan.

Deşi decretul a fost respins, faţă de modul în care este umplut timpul şedinţelor Biroului Executiv al C.P.U.N., nu putem să nu ne exprimăm indignarea!

Oare nu erau mai importante evenimentele din Ardeal? Dar viaţa ţăranilor, economia, relaţiile politice interne şi externe sau învăţămîntul?

VICTOR DANC

• DIN LUMEA LARGĂ •

Terorism în Japonia

● De mai multă vreme, locuitorii unui mare cartier din Tokio sînt terorizaţi de „războiul" care se desfăşoară între două bande de gangsteri japonezi. Această escaladare a violenţei, soldată deja cu doi morţi şi mai mulţi răniţi, are ca obiectiv păstrarea zonelor de influenţă ale bandelor rivale.

De fapt, ţelul urmărit de aceste grupări extremiste este de a-şi asigura venituri ilicite sub acoperămîntul unor agenţii imobiliare sau de publicitate. Ele sînt foarte active în special în domeniul construcţiilor şi al jocurilor de noroc. De asemenea, bandele asigură „protecţie" pentru o serie de persoane şi se ocupă de comerţul clandestin de droguri şi de arme, informează agenţia France Presse.

Precarităţi turistice

● Turiştii care vor avea de suferit din cauza precarităţii serviciilor în hotelurile şi restaurantele din Beijing îşi vor putea formula, în viitor, reclamaţiile, însoţite de instantanee, înregistrate pe peliculă. Biroul de turism din capitala chineză a anunţat, în acest sens, lansarea unui concurs de fotografii, care ar urma să permită denunţarea, prin intermediul imaginilor, a deficienţei serviciilor.

Certificate de naştere... refuzate

● După cum relatează ziarul „Hadashot", autorităţile israeliene de ocupaţie din zona Gaza au refuzat să elibereze certificat de naştere unui nou născut, căruia părinţii i-au pus numele de Intifada (numele în arabă al revoltei populare palestiniene). O situaţie similară s-a creat în cazul unei familii care a hotărît să-şi numească cele două fete „Palestina" şi „Eliberarea".

Marca vest-germană în R.D.G:

● Marca vest-germană nu va fi pusă în circulaţie în R.D. Germană, începînd de la 1 iulie, aşa cum afirmă unele informaţii de presă — a anunţat oficial, vineri, Banca centrală a R.F.G. Deciziile privind fixarea cursului de schimb între cele două monede, precum şi momentul punerii în circulaţie a mărcii vest-germane în R.D.G. nu au fost încă adoptate —, a adăugat purtătorul de cuvînt.

Avantaje suspendate

● Comisia programatică a Partidului Social Democrat din R.F.G. s-a pronunţat în favoarea suspendării avantajelor speciale acordate refugiaţilor din R.D.G., a declarat preşedintele comisiei, Oskar Lafontaine. El a precizat că o astfel de decizie va fi aplicabilă în cazul în care partidul său va ieşi învingător în alegeri pentru a stăvili afluxul masiv de cetăţeni din R.D.G. spre R.F.G.

Podul Păcii

● Fostul cancelar al R.F.G., preşedintele Internaţionalei Socialiste, Willy Brandt, a participat, alături de oficialităţi est-germane şi poloneze, la o ceremonie ce a avut loc pe podul de la Frankfurt pe Oder, care face legătura între Polonia şi R.D.G., participare ce semnifică sprijinul pe care această însemnată personalitate politică îl acordă menţinerii actualei frontiere dintre cele două ţări.

Accidentele rutiere, centura de siguranţă şi alcoolul

● Rata deceselor rezultate din accidente rutiere a atins, anul trecut, în S.U.A. cel mai scăzut nivel din toate timpurile — 2,2 morţi la 100 milioane de mile parcurse. Acest lucru este pus pe seama faptului că tot mai mulţi americani poartă centura de siguranţă (ea este obligatorie în 33 de state şi districtul Columbia din anul 1984) şi nu se mai aşează la volan după ce au consumat alcool.

Soţia lui Ţedenbal

● Din sursă oficială, la Ulan Bator s-a anunţat că Procuratura R.P. Mongole dispune de suficiente temeiuri pentru a o trage la răspundere pe soţia fostului conducător de partid şi de stat mongol Ţedenbal — pentru cheltuirea ilegală a mijloacelor fondului naţional pentru copii, la conducerea căruia s-a aflat în trecut.

Tren super-rapid

● Doar două ore şi jumătate vor călători în viitorul apropiat pasagerii trenului super-rapid japonez ce va circula pe ruta Tokio-Osaka. Noul model de tren, capabil să dezvolte o viteză „de croazieră" de 270 km pe oră, a sosit deja la una dintre gările din Tokio pentru a fi pregătit în vederea testelor. În ceea ce priveşte caracteristicile sale tehnice, trenul super-rapid se deosebeşte substanţial de predecesoarele sale care asigură de mulţi ani de zile legăturile feroviare între Tokio şi Osaka. În primul rînd, datorită folosirii la scară largă a aluminiului, el este cu circa 25 la sută mai uşor decît vechile modele fiind, totodată, mult mai bine protejat de zgomot, ceea ce asigură un grad ridicat de confort călătorilor. Începerea exploatării comerciale este fixată pentru anul 1992.

Duel televizat

● Un preot ortodox din Klaipeda, Lituania, s-a ridicat cu violenţă împotriva renumelui, considerabil în U.R.S.S., al tămăduitorului Anatoli Kaşpirovski şi i-a propus o confruntare în cursul unui „show" televizat — anunţă „Izvestia". Într-un articol publicat într-un ziar lituanian şi intitulat „Un nou cult al personalităţii", preotul din Klaipeda apreciază că „fenomenul Kaşpirovski" nu este altceva decît un „drog spiritual". Agenţia France Presse, transmiţînd ştirea, menţionează că apariţiile televizate ale lui Kaşpirovski, care afirmă că poate vindeca diferite maladii prin magnetismul privirii sale, au fost întrerupte acum cîteva luni, antrenînd o avalanşă de proteste. Un sondaj recent arată că 71 la sută din locuitorii Moscovei cer revenirea lui pe ecran.

Natalitate

● Într-un raport difuzat de „Comitetul pentru situaţie de criză în domeniul populaţiei" din Washington se arată că, dacă nu vor fi întreprinse măsuri urgente în domeniul controlului natalităţii, populaţia Terrei, care este astăzi de 5,3 miliarde locuitori, peste 39 de ani se va dubla, iar la sfîrşitul viitorului secol va ajunge la 27 miliarde. „Această evoluţie catastrofală a evenimentelor poate fi preîntîmpinată" — apreciază vicepreşedinta organizaţiei, Sharon Camp. Dispunem de resursele financiare necesare şi de cunoştinţe pentru a soluţiona problema încă în cursul vieţii copiilor noştri".

Albatrosul

● Albatrosul, superba pasăre cîntată de Baudelaire, poate să parcurgă pînă la 15 000 km în căutarea hranei şi poate să zboare cu 80 km pe oră pe o distanţă de 900 km într-o singură zi. Potrivit unui studiu publicat de revista britanică „Nature", albatrosul, care este socotit pasărea cu cea mai mare anvergură a aripilor, poate, de asemenea, să zboare noaptea, odihnindu-se doar o oră. Constatarea se fundamentează pe cercetări făcute de o echipă de specialişti din Franţa care a studiat exemplare din Oceanul Indian.

Cheltuieli militare

● Guvernul de centru-dreapta al Norvegiei a respins o propunere a opoziţiei de a reduce cheltuielile militare ca răspuns la reformele democratice din Europa răsăriteană şi canalizarea sumelor economisite spre acţiunile de protejare a mediului, informează agenţia Reuter.

În exerciţiul financiar pe 1990 Norvegia, membră a NATO, a sporit cheltuielile în scopuri militare cu 2,5 la sută faţă de anul precedent, una din cele mai mari creşteri pe ansamblul Alianţei Atlantice.

Ultimul împărat

● D-na Li Shuxian, văduva ultimului împărat al Chinei, Pu Yi, a compărut în faţa unui tribunal din Beijing, în cadrul unui proces intentat unui istoric chinez, pentru a-şi apăra drepturile de autor moştenite de la soţul defunct, autorul biografiei „De la împărat la cetăţean" — transmite France Presse. D-na Li, ultima soţie a fostului împărat, din 1962 pînă la moartea acestuia, în 1967, a afirmat că lucrarea care a constituit şi baza celebrului film al lui Bertolucci, „Ultimul împărat", film încununat cu nouă premii Oskar, atît originalul cît şi ediţiile ulterioare au fost scrise exclusiv de soţul ei.

Circulaţie auto

● În zona aglomeraţiei urbane Strassbourg (estul Franţei), viteza de circulaţie a automobilelor a fost limitată, începînd de la 5 martie, la 50 km pe oră. În legătură cu această decizie, serviciul regional de circulaţie a atras atenţia că la o viteză de deplasare de 60 km pe oră, în cazul unui accident în care este implicat un pieton, există şanse minime ca acesta să supravieţuiască. În schimb, viteza de 50 km pe oră poate fi apreciată drept „aproape ideală" în aglomeraţiile urbane.

Françoise Sagan şi drogurile

● Françoise Sagan, romanciera franceză, este judecată — într-un proces deschis luni la Lyon — pentru deţinerea de stupefiante, împreună cu alte persoane acuzate de a fi furnizat protipendadei pariziene cocaină, heroină şi haşiş — informează agenţia Reuter. Sagan, în vîrstă de 54 de ani, riscă, dacă este condamnată, o sentinţă de pînă la 10 ani închisoare. Ea nu a apărut luni în faţa tribunalului, avocatul său a prezentat un certificat medical.

Surse de petrol în Siria

● Compania petrolieră franceză „Elf Aquitaine" a efectuat prima descoperire de petrol în nord-estul Siriei. Debitul cumulat al puţului petrolifer, al doilea forat, este de 8 000 barili pe zi, petrolul fiind de bună calitate (36 grade A.P.I. — American Petroleum Institute). O altă companie petrolieră franceză — Total CFP — a anunţat, în ianuarie, că a descoperit petrol în nord-estul Siriei, debitul cumulat fiind de 6 800 barili pe zi, iar petrolul de 15—20 grade API.

Secetă în zona Mediteranei

● După o iarnă deosebit de blîndă, numeroase ţări riverane Mediteranei sînt confruntate cu lipsa de apă şi manifestă îngrijorare în ce priveşte situaţia viitoare în acest domeniu. Ţările din sudul bazinului Mediteranei par, în general, mai puţin afectate de această penurie decît în ultimii ani. Statele riverane din nord au descoperit, la rîndul lor, că apa nu este o resursă inepuizabilă sau ieftină. Autorităţile franceze studiază o nouă politică în ce priveşte aprovizionarea cu apă şi un proiect de lege care se aşteaptă să fie propus parlamentului pînă la sfîrşitul acestui an.

• ŞTIRI EXTERNE • ŞTIRI EXTERNE • ŞTIRI EXTERNE •

MOSCOVA — Partidul Comunist estonian s-a scindat „de facto", un grup de delegaţi la congres creindu-şi propriile lor organe conducătoare, după ce majoritatea s-a pronunţat pentru principiul independenţei în raport cu P.C.U.S.

Partidul comunist independent din Lituania s-a reunit la Vilnius, în vreme ce Sovietul Suprem al U.R.S.S. a declarat „nulă şi neavenită" o decizie a Consiliului Suprem lituanian prin care 58 de deputaţi din această republică sînt privaţi de mandatul lor la forumul de la Moscova.

Preşedintele Parlamentului lituanian, Vytautas Landsbergis, a admis implicit luni seara că ar putea să meargă la Moscova săptămîna viitoare. Cu privire la iniţierea unor convorbiri între lituanieni şi sovietici, Landsbergis s-a arătat destul de pesimist.

VILNIUS. — Conducerea Lituaniei independente a încredinţat autorităţilor judiciare ale republicii misiunea de a-i urmări în justiţie pe cei care au ocupat, duminică, clădirile Partidului Comunist", precum şi pe instigatorii acestor acţiuni" — se afirmă într-o rezoluţie a Prezidiului Consiliului Suprem.

Duminică seara — informează France Presse —, militanţi ai Partidului Comunist fideli Moscovei, însoţiţi de soldaţi sovietici, au ocupat sediile Şcolii superioare de partid şi Institutului de educaţie politică din Vilnius, acţiuni care nu s-au soldat, însă, cu victime.

BUDAPESTA. — Potrivit datelor preliminare obţinute pe baza prelucrării a aproximativ 80 la sută din protocoalele scrutinului, Forumul Democratic Ungar a obţinut 24,5 la sută din voturi, Uniunea Democraţilor Liberi — 21,18 procente, Partidul Micilor Proprietari — 12,16 procente, Partidul Socialist Ungar — 10,65 procente, Uniunea Democraţilor Liberi — 8,77 procente, Partidul Popular Creştin Democrat — 6,42 procente. Se apreciază că deputaţii din partea acestor partide vor constitui, în principiu, noul parlament al Ungariei. Partidul Muncitoresc Socialist Ungar nu a întrunit cele 4 la sută din voturile necesare pentru a fi reprezentat în parlament, ci numai 3,63 la sută. Un număr neaşteptat de mic de sufragii a obţinut Partidul Social-Democrat din Ungaria — 3,57 procente. Uniunea Agrară a întrunit 3,30 procente, Partidul Antreprenorilor — 2,03 procente, Coaliţia Electorală Naţională — 1,98 procente, Partidul Popular Ungar — 0,77 procente, iar „Partidul Verzilor" — 0,30 procente, transmite agenţia T.A.S.S.

BERLIN. — Procuratura generală a Republicii Democrate Germane a declarat că nu-i poate acuza pe fostul preşedinte Erich Honecker şi pe alţi membri ai Biroului Politic de înaltă trădare, dar o poate face în mod sigur pentru corupţie şi abuz de putere — informează agenţia spaniolă E.F.E.

Într-o notă dată publicităţii la Berlin Procuratura afirmă că încălcările permanente ale Constituţiei comise de Honecker şi de alţi foşti membri ai Biroului Politic — Guenter Mittag, Erich Milke şi Joachim Hermann — au fost consecinţa deformării staliniste a rolului conducător al partidului şi al întregului sistem. Din punct de vedere penal, aceste acte nu pot fi considerate însă înaltă trădare — se arată în nota amintită. În acest sens, Procuratura va prezenta Parlamentului — care urmează să fie constituit în următoarele săptămîni — un raport privind atentatele asupra Constituţiei comise de fostele oficialităţi ale partidului şi statului.

Fostul număr 1 al R.D.G. ar putea fi acuzat de corupţie, abuz de putere, deturnarea de fonduri de stat şi pentru construirea de reşedinţe secundare, cumpărarea de privilegii şi folosirea nejustificată de avioane particulare.

Experţi din cele două Germanii coincid în a estima că reglementarea trădării în R.D.G. este anticonstituţională — arată agenţia E.F.E.

WASHINGTON. — Statele Unite au pus în gardă, luni, Uniunea Sovietică contra unor „noi acţiuni" împotriva Lituaniei, afirmînd că acestea vor fi „contraproductive" pentru relaţiile americano-sovietice — informează agenţia France Presse. Purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Marlin Fitzwater, a calificat ca un „semn pozitiv" convorbirile ce s-au angajat, luni, între Vilnius şi Moscova asupra anumitor chestiuni militare, dar a afirmat că acestea nu rezolvă problema esenţială a revendicărilor lituaniene.

Fitzwater a apreciat că ocuparea de către forţele sovietice a unor imobile din Vilnius constituie „o formă de utilizare a forţei", subliniind, însă, că acesta nu ameninţă vieţi omeneşti. „Ne opunem acestei tendinţe de intimidare" a spus el.

PRAGA. — Centrul de coordonare al „forumului cetăţenesc", la Praga, protestează ferm împotriva escaladării presiunilor militare ale U.R.S.S. împotriva Lituaniei, se subliniază într-o declaraţie a acestei organizaţii şi citată de agenţia C.T.K. Centrul cheamă guvernul sovietic să retragă subunităţile militare dislocate în ultimele zile în Lituania şi să soluţioneze toate problemele existente exclusiv pe calea tratativelor.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă P.O. Box. 12-201, telex 10376 prsfir Bucureşti, Calea Griviţei nr 64—66.
Tiparul: Combinatul poligrafic Bucureşti.